

Brassói Lapok

Ára 5 lei Csütörtök Főszerkesztő: Szele Béla dr. 177. szám XXXVII. évtolyam Ára 5 lei

A magyar-román gazdasági együttműködés

A román-magyar kereskedelmi kamara megalakulása új erőt jelent a két állam egymásközi viszonyában.

A dunai medence e két államának: Románia és Magyarországnak egymásközi barátságos viszonyában döntő jelentőségű események zajlottak le az utóbbi napokban. Mig Szinájában a két állam megbízottai barátságos hangulattal átfutva próbálják áthidalni azokat a pontokat, amelyek megnehezítették az állandó jellegű kereskedelmi szerződés megkötését, addig Bukarest és Budapest között a kereskedelmi kamarák elnökeinek táviratai cikáznak át a levegőn, eredményes együttműködést kívánva egymásnak, mindkét állam érdekében.

Megalakult a román-magyar és magyar-román kamara, azzal a meghatározott céllal, hogy fokozza a kereskedelmi, ipari és mezőgazdasági forgalmat a két állam között és a budapesti kereskedőnek, akárcsak a bukarestinek, egyformán megvédje érdekeit a gazdasági versenyen.

A külkereskedelmi mérlegek is a szoros együttműködés szükségességéről tesznek tanúbizonyságot. Románia az elmúlt évi kimutatás szerint Magyarország külkereskedelmi mérlegében a negyedik helyen áll. Az elmúlt év januárjától az év végéig Magyarország összesen 74,631.000 pengő értékben vásárolt Romániától különböző árut, míg Magyarország mindössze csak 30,125.000 pengő értékben adott el árut Romániának, vagyis a két állam külkereskedelmi mérlege 44,456.000 pengővel aktív Románia javára.

A számadatok igazolják, hogy Magyarország áruszükségletét első sorban Csehszlovákiából, Németországból és Ausztriából fedezi, a negyedik helyen pedig Románia áll, a melynek különösen fatermelése elsőrangú fogyasztóra talált a magyarországi piacokon.

Politikai gyűlölködéssel nem lehet a bajokon segíteni, vagy az egymásra utaltságot megtagadni. A bukaresti gazdasági férfiak példájára, a politika dobverőinek is rá kell eszmélniük arra, hogy az ipar, kereskedelem és mezőgazdaság utolsó erői is cseppekben hullanak el és a pusztulásban a gyűlölködő ellenségeskedés, meg a kákán-csomót-keresés, csak siettet az erjedést.

A prefektusok

Ottescu államtitkár mint egy bőségszaruból ontotta a hivatalos utasításokat a jobbsorsra érdemes vármegyei főispánoknak. Hiszen, ha ekkora gazdagság volna a bölcs ideáknak és az államtitkári bőségszerűség arányában volna meg a bőkezűség, és minden kívánság és parancs mögött valóban államférfiúi gondosság, tájékozottság és előrelátás húzódna meg, akkor all right; nemcsak a prefekték, de az ország is kibékülhetne valahogy a sorsával.

A prefektusi méltóság költői és egyben ünnepi hurjait rezgettette meg nyitányul az államtitkár. A méltóság! Titulus mitulus nélkül s mintha egy állás méltóságát nem a munka és vezetés adná meg, az a szellem, melyet az állás szétszaggat, az az eredmény, melyet a mai sorsdöntő időben elérni hivatott. Méltóság, prefekti méltóság. Üres szólam, divatját mult frázis, amit ma már kiejteni sem szabad. Hivatal és hivatás van, amit becsületesen, önzetlenül, a nép s a közérdek szeretetével kell ellátni.

Ne vegyítsenek politikát a közigazgatási kérdésekbe, szól a jótanács, mintha nem politika volna máris az egész közigazgatás, sőt a prefekték kinevezése, az interimár bizottságok összeállítása is nem a politika receptjei szerint történt volna. Legyenek a törvények szigorú őrei, de ne ragaszkodjanak mereven a paragrafusokhoz — ez az egyszerre hiedet és megleget, törvényiszterletet és szabadosságot hirdető akció, teszi fel a koronát a prefektusi konferencia erkölcsi és közigazgatási értékére.

Szegény prefektusok, hogyan fognak kikécmeregni az ellenmondások és a parancsolatok e végnélküli tömegéből.

A színajai fordulat eredményei

Maniu visszakapcsolódik a politikai harcba?

Vlad Aurél királyi audienciára megy. Együttműködés fejlődik a nemzeti parasztpárt és az averescánusok között

Bukarest, augusztus 4. Maniu nevezetes színajai audienciája óta nemcsak a politikai világ, hanem az egész közvélemény különös és egyre fokozódó érdeklődéssel kíséri mindazt, ami a nemzeti parasztpárt portáján és házatáján történik. Minden jel arra mutat ugyanis, hogy

újra Maniu és pártja lett az a gyújtópont, amely körül az őszintén alkotmányos és demokratikus rendszerért menő harc kikristályosodik.

Legalábbis így fogja fel a nemzeti parasztpárt új szerepét a külföldi sajtó és a belföldi független lapok nagyrésze.

A nemzeti parasztpárt vezér-triójának: Maniunak, Vajdának és Mihalechnek szombati kolozsvári tanácskozása ilyen körülmények között sok jelentős

következtetésre ad alkalmat. Beavatottak szerint

a párt megújítási akcióba kezd, mert a közel jövőben olyan politikai eseményekkel számol, amelyekben ismét vezető-szerepet kell játszania.

Tekintettel erre, Maniu mégis bekapcsolódik a vezetésbe, ami már abból is kiténik, hogy a napokban vagy Kolozsvárt, vagy Badacsonyban beható megbeszéléseket fog folytatni Madgearuval, pártja főtitkárával is, aki — mint ismeretes — a pártkongresszus előkészítő munkálatait irányítja.

Figyelemre tarthat számot az a tény is, hogy

Vlad Aurél volt miniszter, aki a nemzeti parasztpárt jobbfelé való tájéko-

zódásának a szövivője, kihallgatást kért az uralkodótól,

akinek részletes memorandumot szándékszik átnyújtani a politikai helyzetéről.

Itt kell végül megemlítenünk még azt, hogy jólétesültek szerint a színajai esküvő alkalmával lefolyt megbeszélések eredményeképpen

komoly közeledés jött létre a nemzeti parasztpárt és az Averescu-féle néppárt között.

Ezt a közeledést nemcsak Goga, hanem maga a marsall is kíváncsnak tartja. A „Curentul” szerint a néppárt egyes erdélyi szervezeteinek a vezetői egyenesen azt szeretnék, ha a két párt fuzionálna.

Megszűnik a betegsegélyző-anomália?

Megint törvénytervezet készül a munkásbiztosítás egységesítéséről

Az erdélyi betegsegélyezés rendszerét teszik országossá

Bukarest, augusztus 4. A munka és egészségügyi miniszteriumban Enescu vezérigazgató elnökelete alatt bizottság dolgozik a társadalmi biztosítás (munkásbiztosító, betegsegélyző) egységesítéséről szóló reformtervezeten. Tudvalevő ugyanis, hogy az ország területén még jelenleg is három különböző törvény van érvényben, amiből sok hátrány származik különösen a munkásokra nézve, mert amikor egyik tartományból a másikba költöznek, szerzett jogaik csorbát szenvednek.

Eddig alig volt munkaügyi miniszter, aki meg ne kísérelte volna ezt a szükségesnek mutató egységesítést, de tervezeteik mind meghiusultak vagy a munkások, vagy a munkaadók ellenállásán.

Az új tervezet elveire vonatkozólag most a következőket közölhetjük:

Az előkészítő bizottság

a betegsegélyezés terén az erdélyi törvényt tartja a legelőrehaladottnak és ezért az egységesítéssel ezt karja általánossá tenni az egész országban.

Ugyanezért ki is kívánja szélesíteni a betegsegélyezést, úgyhogy ne csak az ipari és kereskedelmi alkalmazottak, hanem a közalkalmazottak, valamint a mezőgazdasági munkások is részesülhessenek benne.

A rokkantsági és agkori biztosítást illetőleg a bizottság az okiráltságbeli törvény elveit tette magáévá, mint amelyek a legmegfelelőbbek.

Ami az intézmény szervezetét illeti, a bizottság a teljes autonómia mellett van,

amelyet egy kontroll-komisszió és kormánybiztos ellenőriznek. Az önkormányzat a decentralizáción épülne fel a mun-

kaadók és alkalmazottak egyenlő képviselőjében.

Különös figyelmet szentel a törvénytervezet az orvosi szervezet és a jogorvoslat tökéletesítésének, amely ma nagyon sok kívánnivalót hagy hátra.

A bizottság a Cantacuzino miniszter utasításai szerint készíti a nagyfontos-

ságu szociálpolitikai törvénytervezetet, amely az eddigi számiások szerint mindjárt az őszi ülésszak elején kerül a parlament elé. Kíváncsiak lehetünk, vajjon ennek az egységesítési javaslatnak több szerencséje lesz-e, mint tucatnyi elődjének, amelyekre hiába pazarolták a nagy buzgalmat és a zsiros napidijakat?

Az összes német bankok megnyitották pénztáraikat

Helyreállt a normális bankforgalom

Berlin, augusztus 4.

Kedden reggel az összes németországi bankok ismét megkezdtek minden korlátozás nélkül a kifizetéseket s ezzel Németországban megindult a normális pénzforgalom. Eredetileg szerdára volt bejelentve a bankforgalmi korlátozások megszüntetése, időközben azonban olyan rohamosan növekedett a Birodalmi Bank devizakészlete, s ezzel párhuzamosan annyira megjavult a helyzet, hogy egy nappal hamarabb megindulhatott a normális forgalom.

A bankok megnyitása utáni események igazolták is ezt az optimizmust. A beérkezett jelentések szerint ugyanis a közönség a legeljesebb nyugalommal fogadta a bankok megnyitását, a betét kivétel semmivel sem haladta túl a normális kereket, ezzel szemben jelentékeny betét lefizetések történtek.

A német bankforgalom helyreállítása minden kétséget kizáróan az egész világ gazdasági életében rendkívül előnyösen érezteti hatását.

Van Önnek 12 leje?

Csak ennyi szükséges ahhoz, hogy színigazgató lehessen

Ma jelenik meg az új színházrendelet

amely kivégzi
az erdélyi ma-
gyar Tháliát

Bukarest, augusztus 4. Amint azt a B. L. már napokkal ezelőtt jelentette, a színházügyek vezérigazgatósága halálos és döntőcsapást készül mérni az erdélyi magyar színjátszásra. Megírtuk, hogy Mavrodi vezérigazgató új rendeleten dolgozik, mely szabad vadászterületnek deklarálja Erdélyt és kivétel nélkül mindeniknek, a kibén meg van a szükséges vállalkozó szellem, engedélyt ad arra, hogy magyar színtársulatot szervezzon.

Kétszer is írtunk arról a készülő rendeletről, megírtuk, hogy ha Mavrodi rendelete tényleg napvilágot fog látni, ez egyet jelent azzal, hogy egy éven belül az erdélyi színházak teljesen elpusztulnak.

Hiszen az új rendelet módot nyújt arra, hogy az összes levitézlett színházi kalandorok, a színészek fizetésével megszökött al-direktorok, a közönség jóhiszeműségével többszörösen visszaélt színházvállalkozók, most újra koncesszióhoz juthassanak. Az új rendelet a legszélsőségesebb szabadság elve alapján épült fel, ami éppen a színházi koncessziók terén annyit jelent, hogy

minden kalandor, aikek még maradt tizenkét lej a zsebében, hogy koncesszió kérvényét beadja, színházigazgatói dekretumot kaphat a színházügyek vezérigazgatóságától.

Leszögeztük, hogy a készülő rendelet csupán egy dolgot fogna elérni: a már amúgy is haldokló erdélyi színészetet végleg megöli. De, ugytlászik — éppen ez volt a célja a színházügyek vezetőinek. A legfelháborítóbb pedig az, hogy a magyar kulturintézményeket a „legszélsőségesebb szabadság” al-jelszavával gyilkolják le.

Ha a kormány annyira hiva a legteljesebb szabadságnak, akkor ezt a szabadságot miért éppen a színházak terén vezeti be, ahol a szabadság cégere alatt kalandorok, al-színészek és hamis-színigazgatók kezébe kerülhetnek a magyar színházak? Miért nem vezeti be a kormány ezt a „legszélsőségesebb szabadság elvét” mondjuk az iskoláztatás terén?

Az Anghelescu-féle gyilkos iskolatörvények még maig is érvényben vannak. Súlyos inkvizícionáris rendelkezések tiltják el a kisebbségi szülőket attól, hogy gyermekeiket abba az iskolába irathassák be, ahová lelkiismereti parancsava készíti őket.

Amíg a magyar gyermekek szabad iskoláztatását szinte középkorban drákói szigorúságú törvények akadályozták, addig nem egyeb, mint gunyos kihívás a színházügyek vezérigazgatósága részéről, ha a legteljesebb, legszélsőségesebb szabadságra való hivatkozással jelenteti meg az új kisebbségi színházakat legyilkoló rendeletét.

A tévedések elkerülése végett meg kell jegyezzük, hogy a színházügyek vezérigazgatósága július elsejétől kezdve a kultuszminisztérium vezetésé alá került és így ennek az intézménynek a legmagasabb vezetője maga Jorga miniszterelnök, aki egyben a kultusz és közoktatásiügyi minisztériumokat is vezeti. Tehát a szabadság jelszavával gyilkolni induló színházrendelet az iskolaiügyi miniszter íróasztalán készült el. Az iskolaiügyi miniszter asztalán, a ki viszont a szabadság nélkül fulladozó magyar iskolák ügyeit vezeti.

A színházügyek vezérigazgatósága ma küldte át a Monitor Oficialhoz közlés végett az új színházrendeletet. A ren-

delet teljes egészében egyezik azzal az információval, amit előző számunkban e rendelettel kapcsolatban leközöltünk.

A rendelet szerint augusztus elsejétől kezdve a magyar színtársulatokra ugyanazon rendszabályok érvényesek, mint a ro-

Életveszélyes tolongásban folyik a temesvári nyugdíjki fizetés

Egy 76 éves asszony elájult, egy alezredesről a kabátot és nadrágot huzták le, sokan eszméletüket veszítve zuhantak a tömegbe

Egyelőre csak a juniusi illetményt fizetik

Temesvár, augusztus 4. Jelentettük tegnap, hogy a temesvári pénzügyigazgatóság megkezdte a nyugdíjasok illetményeinek részleges kifizetését.

Ma hajnalban már öt órakor a pénzügyigazgatóság kapuja elé álltak a nyugdíjasok, akik között izgalmas jelenetek játszódtak le.

Miután mindenki attól félt, hogy csak kevés pénz áll rendelkezésre, mint már annyiszor megtörtént, ezuttal is előbbutóbb ki fognak üzenni, hogy a pénz elfogyott és többet nem fizetnek.

A szerencsétlen nyugdíjasok igyekeznek erőnek-erejével sorra kerülni és elkeseredetten tülekednek a jó hely-

mán színházakra, és a legteljesebb szabadságot biztosít mindenki részére, aki magyar színháztruppot akar felállítani.

Augusztus elsejétől kezdve tehát mindenki kérhet és kaphat magyar színházi együttes felállítására koncessziót, aki eleget tesz az alábbi feltételeknek:

1. Román állampolgársági okmány.
2. Garancia levél arról, hogy a színész fizetések 15 percentjét letétbe helyezte.

Egyetlen pont, amelyre nézve nem hozott végleges döntést az új színházi rendelet: a külföldi állampolgársággal bíró színészek alkalmaztatásának kérdése. Ez a kérdés egyelőre még függőben van. Ugy látszik a színházügyek vezérigazgatósága az utolsó pillanatban visszariadt attól, hogy még ezt az utolsó kegyelemföldést és megadja az erdélyi színházaknak.

lyekért.

Az izgalmas tolongásban ma délelőtt elájult Erdős Jánosné hetvenhat éves asszony, akit félholtan kellett a tömegből kiemelni. Egy nyugalmazott alezredesről a tolongók leszakították a kabátot és a nadrágot.

Ezenkívül nagyon sokan rosszul lettek, különösen az idősebb nyugdíjas asszonyok, akik közül többen eszméletlenül zuhantak a többiek közé.

A karhatalom nagy erőfeszítéseket tesz, hogy a hosszú ideig várakoztatott, kiéhezett nyugdíjasok izalmát lecsillapítsa és a rendet fentartsa.

Egyelőre csak a juniusi nyugdíjat fizetik ki.

3 napig katonai profunton és kétszersültön éltek a nagyváradiak

Megszűnt a nagyváradi péksztrájk

Nagyvárad, augusztus 4. Kenyérforgasztás tekintetében Nagyvárad három napon keresztül a legszomorúbb háborús idők emlékeit élte át. Jelentettük, hogy a kenyérbélyeggel kapcsolatosan a városi tanácsal támadt nézeteltérések miatt a nagyváradi pékek szombaton sztrájkba léptek. Mindössze három idegen állampolgárságú pék, a kiutasítás veszélyétől való félelmében folytatta a sültést.

s rajtuk kívül a hatóságok a katonai sütdéket vették igénybe a lakosság kenyérrelátásának a biztosítására s egyben a péksztrájk letörésére.

Három napon keresztül tartott a sztrájk, s ezalatt az idő alatt a váradiak tulnyomó része csak komisz kenyeret ehetett, vagy — kétszersültet. Emellett a katonai sütdékek kenyere jóval drágább volt, mint amilyen áron a pékek szívesen vállalták volna a megállapodást.

A 80 dekás profunton 7 lejért árusították a katonai sütdéket, amelyeknek az elosztó helyei előtt hosszú sorokban várakoztak a vevők. A legrosszabb háborús idők emlékeztető sorbanállásnál, a rend fenntartására állandóan 25—30 rendőr működött közre.

Újabb utasítások a prefektusoknak

Hogyan kell kivetni és beszédni az utadót

Bukarest, július hó 4. A hétfőn reggel megkezdődött prefektusi értekezlet folyamán, hétfőn délután, Valcovici közlekedésügyi miniszter tartott előadást és adott rendelkezéseket a prefektusok részére.

Az utasítások kiadására szolgáló pótdó kérdésében megállapította a miniszter, hogy nincs meg az a kialakult rendszer, amely egységes tenné az utadók szedését, hanem ahány vármegye, annyiféle szokás, kivetés és behajtás uralkodik. Egyes helyeken például utadó címén a földadó 10 százalékát is behajtják, holott erre vonatkozólag pontos miniszteri rendeletek vannak.

Utasította a prefektusokat, hogy a

földadó után maximálisan 5—6 százalékos utadót hajtsanak be csak. A továbbiakra vonatkozólag pedig a következő normákat állította fel: utadó címén az épületek utáni adók három százaléka, a kereskedelmi és ipari adók 2.5 százaléka, a szabadfoglalkozást űzők adójának 2 százaléka és a kereseti adó (fizetések utáni adó) fél százaléka hajtható fel. — Falvakban a vagyontalanok is kötelesek legalább 50 lej utadót fizetni, viszont a földadó utáni 5—6 százalékos utadónak legalább 100 lejnek kell lennie, vagyis ennyire kell kikerekíteni. A befolyó utadók 12—15 százalékát a közlekedésügyi minisztérium a megyei utszolgálat fenntartására és a rendkívüli

FEJFÁJÁSOK

idegzsába, influenza, rheumás fájdal-
mak csakis a

Dr. NANU MUSCEL-féle
ANTINEURALGIC

által gyógyíthatók. Eredeti dobozban,
mely két kapszulát (ostyában) tar-
talmaz, fenti eredeti jelzéssel. Kap-
ható gyógyszerárakban és drogé-
riákban. 17171

javitások fedezésére a megyék rendel-
kezésére bocsátja.

A továbbiak során a miniszter kijelentette, hogy azt az általános óhajt, amely szerint az utadókat a föld népe közmunkával pótolja, részben teljesíteni kívánja s

megengedi, hogy a csak ötven lejes utadóval megterheltek kézi szolgáltatással tegyenek eleget adózási kötelezettségüknek.

A megyei és községi utak fenntartása a megyék és községek kötelezettsége, a nagyobb javítási munkákat azonban a megyei utszolgálat mérnökének irányítása alatt szabad csak elvégezteni. A megyei mérnökök fizetését a megyék rendelkezésére bocsátott 12—15 százalékból kell fedezni.

Nagyváradon elbocsátják a városi tisztviselőket huszonöt százalékal

Nagyvárad, augusztus 4. Nagyvárad interimár bizottságához miniszteri rendelkezés érkezett, amely arra utasítja a város új vezetőségét, hogy azonnal állítsa össze az új költségvetést és működését ezen új költségvetés alapján folytassa. A belügyminiszter: rendelet egyben a legnagyobb takarékoság keresztyüvitelére ad utasítást a többiek között elrendeli, hogy az összes nem véglegesített állású alkalmazottakat el kell bocsátani.

Hogy ez a rendelkezés mit jelent, annak megértéséhez tudnunk kell azt, hogy a legtöbb városban, de különösképpen Nagyváradon, a váltakozó kormányokkal váltakozó városi tanácsok egyre-másra vették fel, természetesen gyakran csupán párt és más politikai szempontok alapján az ideiglenes jellegű tisztviselőket, akik azután a következő városi tanács idejére is ott ragadtak. Ezidőszent a Nagyvárad város alkalmazásában levők 25 százaléka tehát egynekgyede ilyen ideiglenes alkalmazásban van. Fenti rendelkezés tehát azt jelenti, hogy

a város jelenlegi alkalmazottainak a negyedrészt kell szélnek eresztetni.

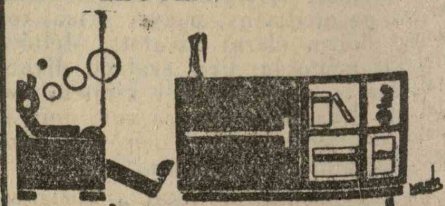
Infámis rágalom — üzeni Bocu Sever Karlsbadból

Bukarest, augusztus 4. Bocu Sever, volt temesvári tartományi kormányzó, akit a büntügyi hatóságok most négy millió lej szabálytalan elkezérelésével, esetleg elikkasztásával vádolnak, táviratot küldött Karlsbadból a Dimineata szerkesztőségének.

A táviratban a volt tartományi kormányzó infámis rágalomhadjáratnak minősíti az ellene felsorakoztatott vádakokat s erőteljesen állítja, hogy nem négy milliót, de még négy banit sem kezelt el a kormányzás hivatalos pénzéből.

Bocu Sever ellen a büntügyi hatóságok körözlevelet adtak ki. Távirata tehát, amelyben azt is bejelenti, hogy Karlsbadban üdül, joggal kelthet feltűnést.

HA BUTOR LEGYEN

SZEKELY & RÉTI BUTORGYÁRÁBÓL

MAROSVÁSÁRHELY
BUKAREST
BRASSÓ

MOTTO:
ELSŐKÉZBŐL — A LEGJOBBAT — LEGOLCSÓ-
BAN, KEDVEZŐ FIZETÉSI FELTÉTELEKKEL

Árverési hirdetmény

A brassói Tribunal G. 12145/1931 sz. alatt bíróság lefoglalt képkiallítás anyaga, 229 drb. értékes művészeti olajfestmény, egyenkint f. évi augusztus 6-án d. e. 10 órakor és folytatólagosan 7-én és 8-án Brassóban a Mihail Weiss-utca 6 sz. házban (a „Cetatea” Bank volt helyiségeiben) kikiáltási áron alul is nyilvános árverés alá bocsájtatik.

A sepsiszentgyörgyi szeszregény a bíróság előtt

Csak az igazságot és semmi mást!

Nem szabad engedni, hogy a feketeszesz a jogszolgáltatás pilléreit is kimossa

Nyílt antiszemitizmus a vizsgálóbíró határozatában
Florescu volt igazságügyminiszter és Xantopol volt kolozsvári ügyész megdöbbentő nyilatkozata

Sepsiszentgyörgy, augusztus 4.
Öt nap óta folyik a sepsiszentgyörgyi törvényszék előtt a tavasz folyamán lefolytatott Salamon Mór és társai büntetőügye. Ismeretes, hogy kora tavasszal a sepsiszentgyörgyi városi szálloda előtt az itteni ügyész egy autóra lett figyelmes. A melyből egy elegáns hölgy szállt ki. Az ügyész — aki ebben az időben feketeszesz-ügyekben nyomozott — gyanusnak találta az autót és azt azonnal személyesen átkutatta. A kutatás feltűnőnek látszó leletet produkált: egy plombaprést találtak, amely rögtön újabb feketeszesz-maniplulációra irányította a gyanút. Az elegáns hölgyet, Salamon Máriát rögtön az ügyészségre vezették, ahol, rövid kihallgatás után, elrendelték őrizetbevé-

lét. Nemsokára őrizetbevételek még Salamon Mór, Salamon Lajos sóffőrt, Schindler Mór, Salamon Mayert, Klein Sándort, Barta Károlyt, Mayer Ignácot, Pop Mihály és még hét munkást.

A sepsiszentgyörgyi híressé vált feketeszesz-ügy ezzel megkezdődött...

Hónapokon át tartottak a kihallgatások. A vádlottak a legkitűnőbb ügyvédekért kérték fel védelmükre, így elsősorban Florescu volt liberális igazságügyminisztert, Bukarestből, Constantin Xantopol előkelő kolozsvári ügyvédet, volt ügyészt és vizsgálóbíró, Suciu Aront, Brassó megye volt prefektusát, továbbá Glejariu brassói, Román és Pildner Sepsiszentgyörgyi ügyvédek.

„A vádlottak olyan fajnak a tagjai...”

A védők mindenképp azon dolgoztak, hogy védenek szabadlábrahelyezését érjék el. A vádtanácsi tárgyalásokon, a melyek efelől dönteni voltak hivatottak, egészen különös felfogással találtak azonban magukat szemben.

Radu Păscu vizsgálóbíró volt elsősorban az, aki egy, az igazságszolgáltatással nehezen összeegyeztethető álláspontot helyezett ki.

Faji alapon fogta fel a pert és annak szereplőit.

Hiába hivatkoztak a védőügyvédek arra, hogy a vádlottak ellen konkrét vád nem merült fel és hogy szökésüktől sem kell tartani, Păscu vizsgálóbíró ragaszkodott a fogvatartásukhoz, még pedig azzal a feltűnő indoklással, hogy

a vádlottak „idegenek”, olyan fajnak a tagjai, amely illegális úton akar jövedelemhez jutni.

A vádtanácsi indoklás valósággal megdöbbentette a vádlottak ügyvédeit,

elsősorban Florescu volt igazságügyminisztert.

— Tekintetes vádtanács! — mondotta a volt igazságügyminiszter — végtelenül csodálkozom! Mint volt igazságügyminiszter százszorosra kellemetlenül érint, hogy az Önök körében ilyen rendkívül téves és lehetetlen felfogással találkozom. Ugyis, mint volt igazságügyminiszter, ugyanis, mint ügyvéd, mindig arra törekedtem, hogy az igazság érvényesüljön, — az igazság, de semmi más! Kérem a tekintetes vádtanácsot, ne engedje magát befolyásolni olyan szempontoktól, a melyek semmiképpen nem egyeztethetők össze az igazságszolgáltatás szellemével! A védelem bebizonyította, hogy konkrét vád a védenek ellen nem merült fel. Kérem a szabadlábrahelyezést.

A vádtanács rövid tanácskozás után a szabadlábrahelyezési kérelmet elutasította.

Írásos birói indokolás az „idegen lélekről”

Julius közepén került sor az újabb vádtanácsi tárgyalásra. Ezúttal a vádlottak már kaucaió-összegeket ajánlottak fel.

Írásban fekszik előttünk az a másolat, amelyet Xantopol védőügyvéd készített arról az előterjesztésről, amelyet ezen a második vádtanácsi tárgyaláson Dumit-

rescu és Zahara bírók tettek, akik ezt az írásos előterjesztést, amely különben 1514—1931 szám alatt van iktatva, aláírásukkal szignálták is. Ez a vádtanácsi indoklás többek között a következőket tartalmazza:

„ne găsim în fața unor strein și de religie, și de neam, și de obiceiuri și de limba, care ar putea ușor părași țara sa usor ar face nevoia ascunzându-se așa ca justiția nu ar mai putea pune mâna pe ei, și din această cauză profită și de defectul legii Maghiare ca chiar dacă procedura e completă și nu vin în fața instanței...”

Magyarul:
„Olyan egyénekkel állunk szemben, akik idegenek úgy vallásuk, mint nemzetiségük, mint szokásaik és nyelvük tekintetében, akik könnyen elhagyhatják az országot, vagy eltűnhetnek, elrejtőzhetnek úgy, hogy a bíróság nem tudná többé rájuk tenni a kezét. Ugyanezen oknál fogva felhasználják a magyar törvény hiányosságait, amely szerint akkor is, ha az eljárás teljes és a vádlottak nem jelennek meg...”

Florescu volt igazságügyminiszter érelyesen visszautasította a bíróság a bíróságnak nem engedett hangját és felfogását. A védelemnek ezúttal annyit sikerült elérnie, hogy a vádlottak nagy részét szabadlábra helyezték, egyeseket azonban, akik még 5—10.000 lej kaucaió összegeket nem voltak képesek előteremteni, továbbra is vizsgálati fogságban tartották.

Ilyen atmoszférában érkezett el a sepsiszentgyörgyi feketeszesz-ügy a főtárgyaláshoz, amely július 29-én kezdődött meg nagy érdeklődés mellett. A bíróság a

szabadlábon levő vádlottak elővezetését rendelte el.

Már mindjárt az első napon megkezdődik a vád és a védelem összecsapása. A védelem rögtön támadásba megy és bizonyítani igyekszik, hogy a plombaprés, a mely az egész vád alapját képezi, egészen más célokat szolgált, mint ahogy azt az ügyészség beállítani igyekszik.

A főtárgyalás tovább folytatja a vád és a védelem pillanatonként csapnak össze.

VEGA-OIL

egyedüli olaj, amely hivatott bármely motor jókarbantartására.

Főlerakat Brassó részére:

„CONCORDIA” Societate Anonimă Română pentru Industria Petrolului

Depozitul de Deslăcere Brașov, Bartolomeu. Telefonszám 294.

A helyzet végül is odáig mérgesedett, hogy a védelem szükségesnek érezte, hogy a Semmitőszékhez forduljon és más bíróság kijelölését kérje. A távirat már el is ment Bukarestbe. Addig is, amíg arra válasz érkezik, a sepsiszentgyörgyi monstre-per főtárgyalását augusztus 5-ig elnapolták. Amíg azonban a bíróság az

elnapoláshoz hozzájárult — két és fél órán keresztül tanácskozott...

Az elnapoláshoz hozzájárult, de még a következő határozatot is hozta: a vádlottak, — azok is, akik szabadlábon védekeznek — nem hagyhatják el Sepsiszentgyörgyöt és naponta négyszer tartoznak az ügyészségen jelentkezni.

Xantopol védő-ügyvéd nyilatkozata

Constantin Xantopol védőügyvéd, aki egyike Erdély legelőkelőbb jogászának, a sepsiszentgyörgyi bíróság tárgyalási módszeréről a következő nyilatkozatokat tette:

— Én is román vagyok. Ügyész és vizsgálóbíró is voltam Kolozsváron. Kerültek tehát előttem is és tárgyaltam nagy büntügyeket. Ahogyan ez a sepsiszentgyörgyi bíróság tárgyal — az példátlan a román igazságszolgáltatás történetében! Lehetetlennek tartom, hogy egy igazságszolgáltatási testület különbséget tegyen magyarok, románok, zsidók, örmények vagy szászok között. Nem azt kérem én a sepsiszentgyörgyi bíróságtól, hogy az igazságnak meg nem felelően tárgyaljon. Sőt! Ha bizonyítékokat talál a vádlottak bűnössége mellett, ítélje el őket. De nyílt antiszemitizmust csinálni egy törvényszéki tárgyalóteremben, — ez hallatlan, lehetetlen és — ismétlem

példátlan! Iratot kiadni és szívalni, a melyek hemzsegnek a faji és birói elfogultságtól — szégyene a törvénykezésnek! Meg vagyok róla győződve, hogy a Semmitőszék új bróságot fog delegálni.

— Ami magát az ügy érdemét illeti — mondotta végül Xantopol védőügyvéd —, hát az nem egyéb felfújt blöffnél. A vád ebben az ügyben nem tudott semmi konkrétumot produkálni. Én meg vagyok győződve védenek ártatlanságáról.

Eddig tart Xantopol nyilatkozata. És még egy adat a sepsiszentgyörgyi bíróság működéséhez: — nem enged meg a védőknek, hogy akár a szabadlábon védekező vádlottakkal is beszélhessenek, holott a perrendtartás erre minden ügyvédnek és minden vádlottnak jogot ad.

Itt említjük meg, hogy az uzoni szeszgyár bérllőire 5 millió lej pénzbírságot róttak ki és 1 millió 800.000 lej értékű raktáron talált szeszt konfiskáltak el.

«Néhány ember harca, akik a husosfazék mellé akarnak kerülni»

A kormány erőiesen cáfolja a diplomáciai afférról szóló híreket

Bukarest, augusztus 4.
A Lecca-üggyel kapcsolatban a kormány hivatalos lapja ma cáfoló nyilatkozatot jelentetett meg, mely nagyvonalakban a következőket tartalmazza:

1. Az utóbbi időben úgy a belföldi, mint a külföldi lapokban éles kampány indult meg a kormány ellen. Ez a harc már túllépte a szokásos politikai harcok mértékét, mivel egyenesen az ország érdekeit sérti és végtelenül káros légkört teremt az ország presztízse körül.

2. A lapok súlyos diplomáciai konfliktusokról írnak, állítolag egyik külföldi kormány tiltakozott volna egy román miniszter látogatása ellen, írják a lapok és több olyan kitalált tényről tesznek említést, amelyek mind súlyosan érintik az ország hírnevét.

3. Annak a néhány embernek a harca, akik a husosfazék mellé akarnak kerülni, már régen tulment a megengedett kereteken és ezek után csak arról lehet szó, hogy a kormány alkalmazza azokat a törvényeket, amelyek az ilyen államellenes bűncselekmények megtorlását követelik.

A külügyminisztérium ugyancsak ma a következő hivatalos kommunikét küldte ki a sajtó részére:

Néhány lap arról tett említést, hogy Romániának Franciaországgal kötött szövetségi szerződése lejárt és a kormány elhanyagolta ennek a szövetségi szerződésnek a megújítását. Érdekelt helyen informálódva jelenthetjük, hogy Románia és Franciaország között a szövetségi szerződést 1926 november 8-án kötötték meg. A népszövetségnek a szerződést 1926 november 22-én iktatták be. A szerződés 10 évre szól és

így az csak 1936 november 8-án fog lejárni. Tehát így még szó sem lehet e szerződés megújításáról.

Szeptember 3-án kezdődik az új iskolaév

Bukarest, szeptember 4.
A közoktatásiügyi minisztérium ma körreleletben értesítette az ország összes iskolaügyi felügyelőseit, hogy szeptember hó 3-án az összes középiskolákban megkezdődik a tanítás.

Habsburg Antal és Ileana hercegnő két napot töltenek Budapeszen

Budapest, augusztus 4.
Habsburg Antal főherceg és Ileana román hercegnő hétfőn délelőtt egy órákor kis sportrepülőgéjükön leszálltak a mátyásföldi repülőtéren. A fiatal pár a repülőtérről a Hungária szállóba hajtott és az egyik első emeleti lakosztályban helyezkedett el.

A repülőtéren Balazsanu román követségi attasé fogadta a hercegi párt, mert Grigorcea követ jelenleg Romániában tartózkodik. Az előkelő vendégek két nappal budapesti tartózkodására a román követség állította össze a programot.

XII. Reichenbergi mintavásár
1931. aug. 15—21.
Felvilágosítás: Messeamt Reichenberg, Csehszlovákia.

Telefon 518

„MODERN MOZGÓ” BRASSO

Ma kedden okvetlen nézze meg a szezon kimagasló filmeseményét

KARAMASOFF testvérek

Dosztojewszkij regénye. — Német éneklő, beszélőfilm.

FRITZ KORTNER és **ANNA Sten-el.**

MAGYAR FELIRATOK. WESTERN beszélőgép

Következő filmperele:

LIEBES-WALZER

Fősz. **WILLY FRITSCH**

LILLIAN HARVEY

Az Ötvenek Titkos Tanácsa halálra ítélte Önt, Bratianu ur...

A feketeszesz-panama dráma hullámai

50
évvel ezelőtt

Bukarest, augusztus 4.

Most van ötven esztendeje annak, hogy a mai Románia megalapítója, I. C. Bratianu egy kézírásos levelet talált az íróasztalán. — Idegenkedve vette kezébe a levelet, amelyről nem tudta, hogyan került az íróasztalára. A levélben ezeket a megdöbbentő sorokat olvashatta:

Az Ötvenek Titkos Tanácsa halálra ítélte Önt, Bratianu ur, és ha e levél dátumától számított husz napon belül nem távozik el a kormánya éléről, — úgy kímélet nélkül végre fogjuk hajtani a kimondott halálos ítéletet.

AZ ÖTVENEK TITKOS TANÁCSA

Bratianu összegyűrté a levelet és a papírkosárba dobta. Ez volt minden válasza a titkos ötvenek részére. Még csak annyira sem méltatta íróit, hogy az írást átadva a rendőrségnek, legalább azt próbálta volna kinyomoztatni, hogyan kerülhetett ez a levél, a jól elzárt Bratianu palota kapuján át a dolgozószobájára asztalára. És pontosan husz nappal később, amikor I. C. Bratianu délután elhagyta a kamara ülést, egy hosszú, fekete szakállu, robusztus termetű ember állott meg előtte. Harsány hangon kiáltotta:

— Az Ötvenek Titkos Tanácsa küldi üzenetét...

Kinyújtott kezében háromszor eldőrdült a hatlövétű forgópisztoly... Csak három lövést tudott leadni, mert a Bratianu kíséretében lévő igazgatók, titkárok, és képviselők rárohantak a merénylőre. Kicsavarták kezéből a forgópisztolyt, Bratianu sértetlen maradt. A lélekszakadva kivonuló rendőrök csak alig tudták megmenteni a merénylőt a közönség dühe elől. Így is összetépett ruhákkal, vérfoltos arccal, félíg agyonvert állapotban került a rendőrbíró elé. A kórházi ágyból cipelték a merénylőt az esküdtszék elé, ahol az ország közvéleményének szinte lélekzetviasszafajtott lázas érdeklődése mellett nyilvánosságra kerültek Bratianu fantasztikus halálraítéltének megdöbbentő kulisszatitkai.

A számon idáig lakat volt — de most mindent el akarok mondani...

Az egyik bukaresti antikvárius üzletében, a régi, kiselejtezett lim-lom között egy kékbőrítékos, agyonlapozott, megfakult írásu füzet került a kezeink közé. Az írója, I. G. Petraru, Bratianu merénylője, aki a titkos ötvenek nevében odaállt Bratianu elé, hogy a husz nappal azelőtt kimondott halálos ítéletet végre hajtsa. A merénylő ezt a füzetet, amit a furcsa véletlen a merénylőt ötven éves évfordulója alkalmával sodort a kezeink közé, a Telega-i börtönből történt kiszabadulása után írta:

—...gimnáziumi tanár voltam, újságíró, magasrangú pénzügyminisztériumi tisztviselő, — írja a merénylő, — és mégis, mint közönséges bűnözőt ítélték el, megkínóztak, megverték, tíz évig rabláncra voltam fűzve. Az esküdtszéki tárgyaláson nem engedték meg annak bizonyítását, hogy az Ötvenek Titkos Tanácsának megbízásából hajtottam végre egy szabályszerűen kimondott halálos ítéletet. — Közönséges bűncselekményért ítélték el, mint egy utonállót, aki a gyantalanul haladó polgár életére tör, hogy elrabolja tőle a teli pénztárcáját... Az esküdtszéki tárgyaláson nem beszélhettem, és, míg ott szenvedtem a Telega-i börtön vasrácsai mögött, nemcsak a kezeim voltak leláncolva, de a számon is látni volt, de most mindent el akarok mondani...

És harminckét sűrűn nyomtatott oldalon keresztül, beletekinthetünk a háborúelőtti Románia történetének egy idegesítően érdekes fejezetébe. Ötvenek Titkos Tanácsa, misztikus éjszakai tanácskozások... halálra ítélte a miniszterelnököt... A merénylő a harminckétoldalas rőpiratban leközli a titkos ötvenek programját és megdöbbentve kell ácszmélnünk arra, hogy ezt az ötven év előtt megfogalmazott programot szinte szízszerűen megvalósították ma úgy a Zelea Codreanu vaskardista kiáltványában, mint a németországi Hitleristák programpontjai között. Ezt az ötven év előtti merényletet teljes egészében, az összes háttérrel együtt, a kulisszatitkaival együtt ide lehetne plántálni a mai időkbe. A fascista merényletek, a Feme gyilkosságok, a vaskardista felelőtlen akciók közé. Minden lényegi eltérés nélkül ide illelne az ötven év előtti Ötvenek Titkos Tanácsa által kimondott halálos ítélet is. És ez adja meg az igazi aktualitását a félszázad előtt történt Bratianu merényletnek ma, meg az a furcsa és szinte

hihetetlennek látszó körülmény, hogy a merénylet közvetlen indító oka, — a fekete-szesz panama volt. A fekete szesz, — amely, mint az alábbiakból kiderül, — már ötven évvel ezelőtt sem hiányzott a román politikai élet fegyvertárából.

MEGALAKUL AZ ÖTVENEK

És most adjuk a szót I. G. Petraru-nak, aki alig pár nappal később, hogy a Telega-i börtönben leszedték kezéről a vasbilincset, megírta mindazt, ebben a kis kétfedelű füzetben, amit nem mondhatott el az esküdtszéki tárgyalása alkalmával:

Amíg I. C. Bratianu ellenzékben volt, — írja Petraru, — sok mindent ígért a népeknek, de, amikor kormánya került, semmit sem tartott be az ígéreteiből... Bratianu megsértette az alkotmányt, a meglévő törvényekről egy-

szerűen tudomást sem vett... A megtartott választásokon három kerületben nem is választották és így a parlamentből hiányzott 12 képviselő és 3 szenátor, már pedig, ha ezek az ellenzéki kerületek beküldhették volna a parlamentbe képviselőiket, talán meg is lehetett volna buktatni a kormányt...

Igen, bevallom, — folytatja Bratianu merénylője, — hogy az Ötvenek Titkos Tanácsának a megalakítása az én gondolatom volt. A kormányerőszakra csak erőszakkal lehetett válaszolni. Az alkotmány és a törvények megsértése s meggyalázása felmentett bennünket minden erkölcsi kényszer alól és így nem vagyunk bűnösök abban, hogy kényszerítve voltunk hasonló eszközök igénybevitelére. — Az ötvenek titkos tanácsa összeült és halálra ítélte a miniszterelnököt.

Az Ötvenek Titkos Tanácsa meghozza a halálos ítéletet

A kis kétfedelű, elfakult írásu rőpirat sorai közül szinte kiizzik az a fantasztikus egzaltált gyűlölet, ahogyan a tíz évi börtönbüntetés alól kiszabadult merénylő szemei előtt meglepődnek a múlt képei:

— A pénzügyminisztériumban az italkiméresi osztály igazgatója voltam. A közvetlen főnököm Bratianu volt, aki a miniszterelnöki tárcán kívül a pénzügyminisztérium vezetését is vállalta. A hivatalomban ültem, amikor egy földhözragadt szegény dorhoi-i paraszt keresett fel és előadta nagy panaszt. Meghalt a felesége és ősi szokások szerint, rokonai, barátai részére halotti tort rendezett. Tízennégy liter pálinkát fogyasztottak el a vendégek. — Másnap megérkezett a finác és megállapította, hogy a dohoroi-i paraszt raktárából a legutóbb megállapított ötven liter alkoholból hiányzik 14 liter, anélkül, hogy a törvényes taxákat befizették volna. A szegény paraszt hiába magyarázta a finácnak, hogy a hiányzó 14 liter nem adta el, hanem a halotti tor alkalmával fogyasztották el a rokonok. A finác jegyzőkönyvet vett fel az állítólagos „szesz-csalásról”. Elkobozta a még meglévő 36 liter alkoholt és 100 lej pénzbüntetésre ítélte a szerencsétlen embert. — Két hét múlva megjelent a végrehajtó a paraszt portáján és mivel ez nem tudta kifizetni a száz lejt, le foglalta a paraszt két tehenét és elárvereztetette. A szerencsétlen ember, akinek annyi pénze sem volt, hogy kocsi fogadjon, gyalogszerrel indult meg Bukarestbe, hogy itt panaszt emelhesen. Nyolc napig gyalogolt, míg végre megjelent a minisztérium kapujánál.

És Petraru, mintha csak ma, vagy tegnap történt esetet mondana el, elbeszéli a szerencsétlen dohoroi-i paraszt tragédiáját. Napokon keresztül lebzsel a minisztérium kapuja előtt. Elkergetik. Senki sem áll vele szóba. Míg végre, majdnem egy heti ácsorgás után sikerült neki az italkiméresi osztály főnöke elé kerülni. Petraru türelmesen végig hallgatja a panaszt. Megszövegezi a kérvényt és megérteti az egyszerű emberrel, hogy a jövedéki kihágás, mivel nem történt felelősség, most jogerőssé vált, de a miniszternek jogában áll új vizsgálatot elrendelni és ebben az esetben visszakaphatja a két tehenét. Petraru maga viszi be a pénzügyminiszternek a dohoroi-i paraszt kérvényét. Megható szavakkal eseteli, hogy mi történt: Földönfutó koldussá lesz ez az ember, ha nem kapja vissza a két tehenét, nem tudja megmunkálni a földjét... tönkre megy. A pénzügyminiszter látni sem akarja a parasztot. Kezébe veszi a kérvényt és ráírja a határozatát: „mivelhogy nem felelt meg a kérelmének, a határozat végleges...”

— Tíz nappal később, — folytatja Petraru, — egy teljesen hasonló eset iratai kerültek a kezeim közé. De most már nem egy paraszt száz lejes büntetéséről volt szó, hanem egy kétszáz ezer lejes szesz-panamáról. Miciora inspektor az egyik moldovai szeszgyárban felfedezte, hogy több, mint tízezer liter alkohol után nem fizette be a szeszgyár a törvényes taxákat. Súlyos többszer lejes pénzbüntetéssel sújtották a gyártulajdonost és a törvényes rendelkezések szerint a gyár összes meglévő szesz készleteit el kellett volna koboztatni. De a gyáros három képviselő jelenlétében megjelent a pénzügyminiszter előtt. Nem kellett napokon keresztül ácsorognia, a pénzügyminiszter azonnal fogadta. Pár perc múlva megszólalt a csengő... a miniszter kérte az aktákat, hogy aztán ráírja a határozatát: a vizsgálat nem volt helyes, nem volt törvényes, a felvett jegyzőkönyv megsemmisítendő és a szeszgyá-

ros csak az eltűnt szesz mennyiség utáni taxa megfizetésére kötelezhető...

Petraru, mint a pénzügyminisztérium italkiméresi osztályának főnöke, szó nélkül teljesítette a miniszter parancsát. Megsemmisítette a felvett szeszpanamáról szóló jegyzőkönyvet, anullálta a százezres pénzbüntetést és aztán elrohant a titkos ötvenek gyűlésére és ott izgatottságtól remegő hangon bejelentette, hogy most már nincs szükség sorshuzásra, nem kell tovább tanácskozni, önként, szabad elhatározásából vállalkozik Bratianu meggyilkolására.

Délután öt órákor már el is dördült Petraru kezében a forgópisztoly.

Most következnek Petraru rőpiratának legfájdalmasabb, de egyben legizgalmasabb fejezetei. Petraru egyik napról a másikra észreveszi, hogy egyedül maradt. Az Ötvenek Titkos Tanácsa a merénylet hírére felbomlik. A titkos tanács tagjai, — csupa magasrangú tisztviselők, tanárok, politikusok, — rémülten menekülnek, néhányan lefognak közülük, ezek eskü alatt vallják, hogy a fantasztia Petrarut soha nem is látták. Vele soha nem tárgyaltak. Petraru kéri a pénzügyminisztériumból a dohoroi-i paraszt száz lejes pénzbüntetésére vonatkozó akták elhozatalát. A törvényszéki bi-

Láncot viselt a kezén...

Az egyik bukaresti újság hírlapgyűjteményében a régi, megfakult lapok között keressük a Petraru-féle merénylet közelebbi részleteit. Az irattáros, — így játszik össze néha a véletlen, — amikor megtudta, hogy Petraru adatait keressük, — elmondta, hogy az apja a Telagi börtön igazgatója volt és a tíz év alatt, míg Bratianu merénylője a büntetését ott töltötte, minden nap találkozott vele:

— Nagy, magas, feketeszakállu ember volt. Láncot viselt a kezén. A déli séta közben erőszakkal kellett elcipelni az udvarról, mert dörgő hangon szónoklatot rögtönzött a foglyoknak. Sok baj volt vele és az apám nagyon boldog volt, amikor végre tíz év után kiengedhette a merénylőt...

Farkas Aladár

A román-magyar gazdasági együttműködés jegyében

Grátz Gusztáv és Bibescu herceg kölcsönösen meglátogatják a budapesti és bukaresti kereskedelmi kamarákat

Bukarest, augusztus 4.

Röviden jelentettük, hogy Bukarestben megalakult a román-magyar kereskedelmi kamara, tegnap pedig a megalakulással kapcsolatos formalitásokat is megejtették egy gyűlés keretében. Az ülésen, mint közöltük, Valentin Bibescu herceg elnökölt, aki meleg szavakkal üdvözölte a jelenlevőket és ismertette a két állam közötti barátság gazdasági kiemelésének fontosságát.

Nagyon jó hatást tett Grátz Gusztáv, volt miniszter, a budapesti magyar-román kereskedelmi kamara elnökének távirata, amelyre Bibescu herceg, a közgyűlés nevében az alábbi táviratban válaszolt:

„Megköszönve szívélyes hangu táviratát, sietek a román-magyar kamara üdvözlését tolmácsolni és eredményes munkát kívánni a vezetése alatt álló intézménynek, kérve a mindenható, hogy erőt adjon az őszinte és eredményes közeledés érdekében latbavetett közös erőfeszítéseinkben, mindkettőnk hazája javára”.

A budapesti valamint a bukaresti elnökök táviratváltása azt igazolja tehát, hogy mindkét állam a barátság és a jó-

indulatu törekvések jegyében kívánja az együttműködést a gazdasági kapcsolatok kimélyítésén keresztül.

A román-magyar kereskedelmi kamara még a jövőhét folyamán megkezdheti tevékenységét. A napokban összeül a kamara igazgatótanácsa a munkaprogram és a kamara belső szabályzatának megállapítására. Az alakulás iránti érdeklődést legjobban bizonyítja az a körülmény, hogy a romániai kamara tagjai között ott találjuk nemcsak az erdélyi és bászági, de az okiráltság gazdasági élet legkiválóbb képviselőit. Bibescu herceg elnök, aki amellyel, hogy Románia egyik legjobb pilótája, közszerepben álló nagyiparos, aki élénk szerepet játszik az ország ipari életében. A román-magyar kamara az ipar és kereskedelmi kamarák szövetségének egysége alatt alakult meg, amelynek egykori elnöke Manoilescu jelenlegi bankormányzó volt.

Biztos forrásból nyert értesülésünk szerint Grátz Gusztáv a pesti kamara elnöke a közeli napokban Bukarestbe jön és tisztelgő látogatást tesz a bukaresti román-magyar kamaránál. A látogatást, Bibescu herceg hamarosan visszazonozni fogja.

MILYEN LEGYEN AZ OTTHONOM?

Újabb csapás vár a magyar nyugdíjasokra

Két szentesített nyugdíjtörvény-módosítás, amely egyaránt végzetes a Boila-nyugdíjasokra

Revízió alá kerülnek az 1929-es törvény alapján történi nyugdíj-megállapítások

Bukarest, augusztus 4.

A nyugdíjügy, amely pedig másutt ugyancsak egyszerű dolog, az utóbbi időben egyik legnyugtalanítóbb problémájává mérgesedett az országnak. A nyugdíjak rendszertelen és kétségbeesetten késedelmes fizetése a fők, de nem kis része van a pensionáriusok izgalmaiban annak sem, hogy a kormány az elmúlt rendkívüli ülésszakban több olyan törvényjavaslatot szavaztatott meg, amelyek egyrészt erősen megnyirbálják a nyugdíjpénztárak eddig is elégtelennek bizonyult alapjait, másrészt meg

bizonytalanságnak, sőt komoly veszélynek teszik ki bizonyos nyugdíjas-kategóriák már megszerzett jogait, illetőleg azok érvényesítését.

Amint erre már behatóan rámutattunk, különösen a volt magyar tisztviselők nyugdíjjogosultsága van kockán s közülük is főleg azoké, akiknek még nem sikerült azt elismertetniük.

A hivatalos lap tegnapi, 177. száma, egyszerre két szentesített törvényt is közöl, amelyek egyaránt érintik a nyugdíjasok érdekeit.

Jót egyik sem hoz, hanem inkább burkolt cselvetéseket, a rendelkezések utolsójének olyan további összegabalyítását, amelyben sok nyugdíjas könnyen elveszitheti már biztosnak hitt jogosultságát.

A törvény, amely két oldalról is megszorítja a volt magyar nyugdíjasok nyugdíjjogosultságát

Az egyik törvény az 1925-beli nyugdíjtörvény, illetőleg az 1929 augusztusbeli Boila-féle póttörvény egyes szakaszait módosítja.

Eszerint az Általános Nyugdíjpénztár a folyó évben nem használhatja fel az általi költségvetés fél százalékát kitevő szubvenciójának teljes összegét, hanem abból csak 80 millió lejt, míg a többi be kell szolgáltatnia a pénzügyminiszteriumnak. Ugyanígy a pénzügyminiszterium rendelkezésére kell bocsátania azt a közel 14 és fél millió lejt is, amely a nyugdíjpénztár idei költségvetésének a redukálásából állott elő.

A legfontosabb a törvénynek az a rendelkezése, amelynek értelmében az 1929 augusztusi, ugynevezett Boila-törvény 3., 4., 7., 8., 9. és 11. szakasza alapján történő nyugdíjmegállapítások, helyesbítések és revíziók ezután csak a kérvényezés dátumától, legkorábban azonban 1931 január 1-től kapnak érvényt, tehát csak akkoról kerülhetnek folyósításra. Ez azt jelenti, hogy

azok a volt magyar tisztviselők, akiknek a nyugdíját még nem ismerték el és nem állapították meg, a legkedvezőbb esetben sem kaphatják meg visszamenőleges alapnyugdíjukat,

ahogyan ez ama sorstársaik esetében történt, akiknek „szerencséjük” volt és már előzőleg sikerült dűlőre vinniük nyugdíjügyüket, tíz évre visszamenőleg is megkapva járandóságukat.

Utolsóelőtti szakkaszában másrészt megszünteti a törvény mindazokat a kivételes eddigi rendelkezéseket, amelyek legalábbis tíz évi szolgálati idő esetén a korra való tekintet nélkül elismerték a nyugdíjjogosultságot,

helyesebben lehetővé tették a nyugdíj kiutalását. Ez a szakasz ismét a volt magyar tisztviselők helyzetét eulyosbbitja, mert azt jelenti, hogy

számukra is csak az előírt 57 éves korban veheti kezdetét a nyugdíj.

holott a Boila-törvény az egykor esküt nem tett magyar tisztviselők kérdésében rendkívüli megoldást talált, azaz esetükben el kellett tekinteni a székányos korhatártól.

Törvény

a nyugdíjbizottságról

A másik törvény egy, a nyugdíjpénztár mellett működő nyugdíjbizottság létesítéséről és a nyugdíjtörvény 106. szakaszának az új értelmezéséről szól.

A nyugdíjjogok megállapítását, helyesbítést és felülvizsgálását a jövőben nyugdíjbizottság végzi, amely szükség

szerint több osztályra oszlik, mindegyik osztály élén három-három taggal, és ugyanennyi póttaggal, akik közül egyik a bukaresti tábla bírja, mint elnök, míg a másik kettő valamelyik minisztérium, avagy autonóm pénztár igazgatója. Az elnököket és helyetteseiket a bukaresti tábla, míg a többi tagokat a pénzügyminisztérium jelöli ki. Kinevezésük három évre történik királyi dekrétummal.

A nyugdíjbizottság az egyes nyugdíjügyekben az illetékes referens jelentése alapján

a fél meghallgatása nélkül határoz és a határozatot a nyugdíjpénztár közli az érdekeltekkel. A nyugdíjbizottság határozatai úgy a fél, mint a nyugdíjpénztár részéről hatvan napon belül megfellebbezhetők a Legfelsőbb Számvevőszékhez, amely az érdekeltek megidézésével ítélt. Ha a Legfelsőbb Számvevőszék ítélete ellen a nyugdíjpénztár a meghatározott időn belül nem él fellebbezéssel a Legfelsőbb Semmitőszékhez, úgy az ítélet végrehajthatóvá válik.

Különös figyelmet érdemel a törvény 6. szakasza, amely szerint

a nyugdíjpénztárnak az 1929-beli (Boila-féle) törvény alapján hozott és fellebbezés hiányában véglegessé vált határozatai a nyugdíjpénztár kérésére a bukaresti tábla által revízió alá rehető számítási hiba, hamis iratok, vagy új iratok szükségessége címén.

A nyugdíjpénztárnak az ilyen revíziós kérelmeit a törvény közzétételétől számított hat hónapon belül kell előterjesztetnie.

Ez a szakasz — amint könnyű észrevenni — sok galibát okozhat nemcsak a volt magyar tisztviselőknek, hanem mindazoknak, kiknek a nyugdíját a Boila-törvény alapján állapították meg és utalták ki.

Az ilyen hivatalból indított revíziós ügyekben a bukaresti tábla ítélete ellen szintén 60 napon belül a Legfelsőbb Semmitőszékhez lehet fellebbezni.

Az 1925. április 14-ig megállapított, vagy megszerzett jogokról szóló határozatok jogerőseknek tekintendők, még ha a határozatot fellebbezés folytán később hozták is meg.

A részletrendelkezéseket végrehajtási utasítás fogja megállapítani, amelynek alkalmazására az igazságügyminiszter fogja kijelölni a nyugdíjbizottság osztályainak (szekcióinak) az elnökeit, akik ideiglenesen folyó év november 1-ig működnek, teljességgel életbeléptetve a törvényt.

Sorozatos bombamerényletek a jugoszláv vasútiakon

Belgrád, augusztus 4.

Legutóbbi számunkban rövid jelentés nyomán számoltunk be arról, hogy a Páris-belgrádi expresszvonat egyik kocsijában Belgrád közelében súlyos bombarobbanás történt. A későbbi jelentés részben helyesbített, részben a robbanás miatti katasztrófa méreteiről adott pontosabb jelentést. Eszerint a merénylet, mert kétségkívül arról van szó, nem a Páris-belgrádi expresszvonaton, hanem

a Belgrád-zágrábi gyorsvonaton történt. Rövid egymásutánban három bomba robbant. Az exploziók az egyik személyszállító kocsit teljesen szétrombolták.

A romok közül két halott és több sebesült került elő.

Az egyik halott Brunetti belgrádi egyetemi tanár kisfia. A sebesültek is a professzor családjához tartoznak.

A merénylet híre a közlekedésügyi miniszter nyomában rendeletet adott ki, amelynek értelmében

hétfőn már nem engedték be Jugoszláv területre a külföldről érkező közvetlen személyszállító kocsikat.

Hétfőn este hat óra ötven perckor Jászénice határállomáson lekapcsoltak két osztrák személyszállító kocsit. Az utasokat jugoszláv kocsikban helyezték el, a lekapcsolt vagonokat pedig gondos átkutatás alá vették.

A következőkben igazolták a nagy elővigyázatosságot.

Az egyik lekapcsolt osztrák kocsiban kofferbe zárva öt csomag robbanóanyagot találtak.

Az előkészített bombák mellett a Neues Wiener Journal egyik száma és egy osztrák menetrend volt.

A robbanóanyag elszállítása után a két osztrák kocsi az egyik mellékvágányon maradt. Az ellenvonatnak kellett volna visszavinnie őket.

Tizenkét óra ötven perckor azonban mindkét kocsiban hatalmas robbanás történt, amely az első és másodosztályú fülkéket teljesen szétrombolt.

Emberéletben természetesen nem eshetett kár, mert a félreállított kocsik közelében senki sem tartózkodott.

Újabb belgrádi jelentés szerint

Susaki közelében az egyik külföldi kocsiban hasonló körülmények között szintén robbanás történt, amely azonban csak jelentéktelen kárt okozott.

A hatóságok remélik, hogy miután most már egyetlen külföldi közvetlen kocsit sem engednek jugoszláv területre, a további merényleteknek sikerül eljéjét venni.

„Mi vagyunk az erdők és vadak királyai és a pénzes urak pusztítói”

Rablók garázdálkodnak Csikmegyében

Csikszereda, augusztus 4.

A végletekig fokozódó munkanélküliség ezévből is kitermelte Csikban a rablóvilágot, amelynek egyelőre még csak a megfélemlített havasi pásztorok estek áldozataivá, de minden jel arra vall, hogy a több tagból álló fegyveres rablóbanda hamarosan nagyobb vállalkozásra készül.

Szőcs Lázár és öccse madarasi ökörpásztorokat a napokban fegyveres ember kereste fel. A marcona fegyveres az iránt érdeklődött, hogy sokan vannak-e és kik a fűrdőben. A pásztorok felvilágosították, hogy a fűrdőben jelenleg nagyobb vadásztársaság tartózkodik. A

rabló a kapott felvilágosítás után eltűnt, de nem ment messze, csak a pásztorok tanyájára, amelyet teljesen kifosztott; részben a helyszínen felfalta, részben magával vitte a két pásztor teljes beti élelmiszerkészletét.

Ugyanebben az időben egy másik pásztorot több fegyveres ember keresett fel. Rövid eszmecsere után felémelt fegyverrel zavarták szét a pásztorokat s miután egyebet aligha találhattak a szegényes pásztoroknyókban, innen is az élelmiszert vitték magukkal.

Azóta hol ennek, hol annak a községnek a határában jelennek meg a fegyveres banditák

STRANDON,

fürdőruhában, vagy sportolás közben a nem kívánatos szőrszálak megfosztják a fesztelen mozgás élvezetétől, men örökké úgy érzi, hogy mindenki ezt a zavaró hibáját figyeli. Lábáról, karjáról, vagy a hónaljáról néhány perc alatt eltüntetheti a kellemetlenkedő szőrszálakat, egyszerre könnyűnek és szabadnak éri magát. Ha Dulmin szőrvesztő kenőcsöt használ.

A Dulmin szőrvesztő kenőcs gyorsan és fájdalom nélkül hat. Egyszeri bekenés után 3-5 perc alatt kiszűri a fölösleges szőrszálakat. Fehér, lágy és sima kenőcs a Dulmin, mint a Cold-creme, szaga alig van és nem száradó. Gyakori használattal csökkenthetik a szőr és a haj növekedését. A Dulmin a jelenkor legbiztosabb és legkényelmesebben ható szőreltávolító szere.

Nagy tubus L. 90.—
Kis tubus L. 65.—
Mindenütt kapható.

DULMIN
SZŐRTELENÍTŐ-KRÉM

Vezérlőakart Románia részére: „Gea“-Kraier, Timișoara

Dr. M. Albersheim Frankfurt a. M., Páris-London

Az egyik havasi eszténa oldalára ezt írták fel: „Mi vagyunk az erdők és a vadak királyai és a pénzes urak pusztítói”.

A megfélemlített pásztor emberek még csak jelentést sem mernek tenni a csendőrségnek, mert félnek a rablók véres megtorlásától. Egyedül, vagy párosával élnek az elhagyatott havasokban, félelmük tehát teljesen indokolt. A csendőrség azonban feljelentés nélkül is kötelességük megtenni a maguk kötelességét, annál is inkább, mert valószínű, hogy az összeverődött szegény emberek vakmerősége hamarosan nem elégzik meg azzal a szerény zsákmánnyal, amit a havasi eszténaiban szerezhet.

Löbe és Vandervele Budapest

A szociáldemokraták és a világválság

Budapest, augusztus 4.

A magyarországi szociáldemokrata párt hétfőn este népgyűlést tartott a második internacionálé Bécsben tartott kongresszusáról Budapestre érkezett vendégek tiszteletére. A kongresszusnak különös jelentőséget adott az, hogy azon a szociáldemokrata párt külföldi nagyságai is megnyilatkoztak.

A kongresszust Peyer Károly nyitotta meg a vendégek üdvözlésével. Utána mindjárt Vandervele volt belga külügyminiszter beszélt. Az általános gazdasági válsággal foglalkozott. Hangsúlyozta, hogy az összeomlás szele leg súlyosabban Németországot érinti és ha nem sietnek nyomban Németország segítségére, úgy a katasztrófa nemcsak Európára, de az egész világra kiterjed.

A belga exkülsügyi miniszter után Loebe beszélt, a német birodalmi gyűlés elnöke. Először magyar nyelven üdvözölte a közel nyolcezer főnyi tömeget, majd németül tartott előadásában azt hangsúlyozta, hogy a kapitalizmus nem rendelkezik a válság megoldására szükséges eszközökkel. Utat és módot kell keresni a gazdasági munkanélküliség megszüntetésére. A kapitalizmus vagy nem tud, vagy nem akar ezen a súlyos bajon segíteni.

Miss Marion Phillips az angol munkáspárt üdvözlését tolmácsolta, majd Barr János tiszteletes, az angol alsóház tagja beszélt. A gyűlés minden rendezését nélkül oszlott szét.

Hírek

Töröm a fejemet

Szinigazgatójelöltek egymás között:
(Van 12 lejem, nem tudom, hogy 12 regál cigarettát, vagy egy színházi koncessziót vegyek-e?)

★

(— Olvasta? — Mit? — Monet francia bankkormányzó szerint az aranyat a nyugtalanság kergeti... — Érthetetlen. Világéletemben híres voltam arról, hogy milyen nyugodt vagyok. Egyébként is mi lesz azzal a nyugtalan emberrel, aki mindig korán kel?)

★

(— Mondja meg nekem értelmese, hogy mi az a boléta? — A boléta az, amikor a kormány a gazdákon segíteni akar, mire a pékek és fogasztók elkezdnek szívitani, anélkül, hogy ebből a gazdáknak a legkisebb öröme is volna.)

— A KELETI LEVÉL folytatása mai számunkból anyagtorlódás miatt kimaradt.

— SZEPTEMBERRE TÚZTE KI A LEGFELSŐBB KATONAI BÍRÓSÁG A KÉMKEDESI PER FELEBBVITELI TÁRGYALÁSÁT. Bukarestből jelentik: Még élénk emlékezetben van az a kémkedési per, amelyet az elmúlt hetekben fejezett be a bukaresti hadbíró és, amelynek vezetője, Solomon mérnök, valamint Varzaru őrnagy volt. Az egy évtől tizenöt évig terjedő fogház és fegyházbüntetésen sújtott vádlottak a hadbíró ítélete ellen felebeztek, ítéletük enyhítését kérve. A legfelsőbb katonai bíróság szeptember 9-re tűzte ki a kémkedési per vádlottainak felebbviteli tárgyalását. A perben elítélt kémek közül egyik sem részesült a június 8-iki királynap alkalmával életbeléptetett amnesztiában, tekintve, hogy a hadbíró ítélete nem volt jogerős, az amnesztia pedig csak jogerős ítéletekre vonatkozik.

— OKTÓBERBEN LESZNEK AZ EZEVI KIRÁLYI HADGYAKORLATOK. Bukarestből jelentik: A Lupta értesülése szerint az ezévi királyi hadgyakorlatokat október hónap folyamán tartják meg. A színhely Moldovában lesz, valószínűleg Bacau és Román környékén.

— Edison állapota reménytelen. New-Yorkból jelentik: Edison Alva Tamás, a nagy feltaláló állapota változatlanul súlyos. Öregsége miatt betegsége életveszélyes lehet még akkor is, ha semmi komplikáció nem áll be. Háziorvosa véleménye szerint ha a 84 éves aggyastyán fel is épülne betegségből, munkaképes többé már sohasem lehet.

— VADÁSZFEGYVERREL ÉS BALTAVAL A JEGYZŐ ELLEN. Temesvárról jelentik: Salagiu Péter, a közeli Liget-község jegyzője ellen tegnap Laju Gergely és András vakmerő támadást követek el. Laju Gergely vadászfegyveréből rálőtt a jegyzőre, míg Laju András baltaival támadt rá. A jegyző szerencsésen kiparírozta a támadást, mire a két fivér elmenekült. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy Laju Gergely régi ellensége a jegyzőnek, akinek az állására tört és most is azért szeretne volna eltenni láb alól, hogy helyébe ülhesse. Laju Gergelyt és tettestársát letartóztatták.

— ANGHELESCU ADATOKAT GYÚJT BURILEANU ELLEN. Bukarestből jelentik: A bankkormányzó méltóság körül keletkezett kinos és kellemetlen botrány új és érdekes fordulatot hozott. Anghelescu volt bankkormányzó Párisba utazott, hogy adatokat gyűjtsön és okmányokkal igazolja azt, miszerint a kormánynak oka és joga volt Burileanu eltávolítására. Ezekre az adatokra azért van szükség, mert a semmitől kezdődő második szekciójára kitérte tárgyalásra Burileanu felebezését. Anghelescut a tárgyaláson Junian volt igazságügyminiszter fogja képviselni. Ellenzéki körökben csak arra kíváncsiak, hogy Burileanu ügyének elintézése után mikor kerül sor újra erre a cirkszra, amikor majd Anghelescu volt és Manoiilescu jelenlegi bankkormányzó kerülnek szembe egymással.

— BORZALMAS AUTÓSZERENCSETLEN-SÉG BIHARBAN. Nagyváradról jelentik: Weisz Gyula, közismert nagyváradi marhakereskedő hétfőn autóján Belényesre indult és az utra magával vitte feleségét és 10 éves kisfiát. Az egyik nagyobb emelkedőn a sofőr „direkt” kapcsolással akarta megmászni, az emelkedő azonban, úgy látszik, túl meredek volt, mert az autó megállt, majd megindult visszafelé. A feltevések szerint a sofőr nem tudta hirtelen átváltani a motort, a fékek pedig felmondták a szolgálatot s ennek következtében a visszafelé hátráló autó becsuszott a hegyoldal 80—100 méteres szakadékába s az összes benne ülők igen súlyos sérüléseket szenvedtek. — A sebesülteket, — akik közül különösen a kis fiu állapotát mondják súlyosnak, — a közeli falusiak szedték ki a teherautó alól és szállították be a nagyváradi kórházba.

— TEMESVARI HIREK. Tudósítónk jelenti: A város elhatározta, hogy a télen nem fizet munkanélküli segélyt, hanem ehelyett 30 millió lej kölcsönt vesz fel és közmunkáknál fogja foglalkoztatni a munkanélkülieket. — Az itteni lakókat tegnap bezárták, miután a lakótulajdonosok nem deponálták az artisták fizetésére szolgáló kauciót.

— Betörés fényes nappal. Tudósítónk jelenti: Márton Bálint csikbáncfalvi nyugalmazott igazgató tanítóhoz fényes nappal ismeretlen tettesek az ablakon keresztül behatoltak és 3000 lej készpénzt és ugyanannyi értékű élelmiszert elloptak. A csendőrség bevezette a nyomozást a vakmerő betörők kézrekerítésére.

— TIZTAGU BETÖRŐBANDÁT ÉS DINYNYETOLVAJOKAT FOGOTT A BRASSÓI RENDŐRSÉG. Tegnap éjszaka két brassói munkanélküli, Timár Márton és Béni Ottó, egy kéziszekeket toltak az evangélikus temető mögé és ott a bokrok közt elrejtették. Ezután óvatossan behatoltak Fisan Fülöp aradi dinnyekereskedő bódéjába, amelyből az éj folyamán, többszöri fordulóval, ötszáz dinynyet sikerült a kéziszekebe csempészni. Már éppen el akartak indulni az utolsó transzporttal, amikor egy rendőrszemcsés lefűlte őket. — Ugyancsak elfogott a rendőrség egy tiztagu zsebtolvajbandát, amelybe Kádár Lajos, Weisz Károly, Erős József, Róza János, Wein Erzsi, Majlát Anna, Majlát Miklósné, Doni Miklósné és Kádár Lajosné tartoztak. — A banda főleg Háromszék- és Csikmegyékben „dolgozott”.

— GHANDI USZONADRÁGBAN ÉS EGY VÁSZONLEPEDŐBEN ELINDULT EURÓPÁBA. Londonból jelentik: Indiából érkezett távirat szerint Ghandi megváltotta jegyét egy Angliába induló hajóra, amely tegnap már ki is futott a tengerre. Ghandi fedélközön és pedig — mint ahogy előre bejelentette: — uszónadrágban. Csak egy vázsonlepedőt visz magával. A hindu népvész tudvalevőleg a londoni, ugynevezett „kereszkial-konferencián” vesz részt és megjelöl a király által adott udvari ebéden is.

— KETTŐS SZERELMI DRÁMA BUDAPESTEN. Tudósítónk táviratozza: A Ferencz körút egyik bérházában tegnap kettős szerelmi tragédia játszódott le. Dr. Téglási Istvánné negyvenhárom éves, külváltan élő asszony levetette magát negyedik emeleti lakásából és kórházba szállítás közben kiszenvedett. Alig pár perccel később ugyanebben a házban agyonlőtte magát dr. Kricsfalusi István

Lupu dr. tenniszbajnok rövidesen hazatér és szembenéz a vádakkal

A világhírű tenniszbajnok politikai hajszának minősíti a rágalmakat

Arad, augusztus 4.

Először a bukaresti sajtó, majd nyomában az erdélyi lapok is többször irtak az utóbbi időben Lupp György dr.-ról, Románia tenniszbajnokáról és a diplomáciai testület tagjáról.

Lupu dr. állítólag sikkasztást követett el a bukaresti tenniszklubnál s emiatt menekülni kellett.

Mikor tettét fölfedezték, megszökött, s a helyett, hogy a Semmeringre utazott volna, az ottani nemzetközi tenniszversenyre, Dél-amerika felé vette az útját.

Legalább is így szölkta róla a legutolsó jelentések, amelyek, — mint most kiderült, — nem nagyon feleltek meg a valóságnak. — Lupp dr. ugyanis nem szökött meg, Állandó levelezést tartott fön Aradon élő feleségével, aki július 22. dátummal a Semmeringről kapott levelet férjétől, most pedig Bécsből.

nu eltávolítására. Ezekre az adatokra azért van szükség, mert a semmitől kezdődő második szekciójára kitérte tárgyalásra Burileanu felebezését. Anghelescut a tárgyaláson Junian volt igazságügyminiszter fogja képviselni. Ellenzéki körökben csak arra kíváncsiak, hogy Burileanu ügyének elintézése után mikor kerül sor újra erre a cirkszra, amikor majd Anghelescu volt és Manoiilescu jelenlegi bankkormányzó kerülnek szembe egymással.

— BORZALMAS AUTÓSZERENCSETLEN-SÉG BIHARBAN. Nagyváradról jelentik: Weisz Gyula, közismert nagyváradi marhakereskedő hétfőn autóján Belényesre indult és az utra magával vitte feleségét és 10 éves kisfiát. Az egyik nagyobb emelkedőn a sofőr „direkt” kapcsolással akarta megmászni, az emelkedő azonban, úgy látszik, túl meredek volt, mert az autó megállt, majd megindult visszafelé. A feltevések szerint a sofőr nem tudta hirtelen átváltani a motort, a fékek pedig felmondták a szolgálatot s ennek következtében a visszafelé hátráló autó becsuszott a hegyoldal 80—100 méteres szakadékába s az összes benne ülők igen súlyos sérüléseket szenvedtek. — A sebesülteket, — akik közül különösen a kis fiu állapotát mondják súlyosnak, — a közeli falusiak szedték ki a teherautó alól és szállították be a nagyváradi kórházba.

— TEMESVARI HIREK. Tudósítónk jelenti: A város elhatározta, hogy a télen nem fizet munkanélküli segélyt, hanem ehelyett 30 millió lej kölcsönt vesz fel és közmunkáknál fogja foglalkoztatni a munkanélkülieket. — Az itteni lakókat tegnap bezárták, miután a lakótulajdonosok nem deponálták az artisták fizetésére szolgáló kauciót.

— Betörés fényes nappal. Tudósítónk jelenti: Márton Bálint csikbáncfalvi nyugalmazott igazgató tanítóhoz fényes nappal ismeretlen tettesek az ablakon keresztül behatoltak és 3000 lej készpénzt és ugyanannyi értékű élelmiszert elloptak. A csendőrség bevezette a nyomozást a vakmerő betörők kézrekerítésére.

— TIZTAGU BETÖRŐBANDÁT ÉS DINYNYETOLVAJOKAT FOGOTT A BRASSÓI RENDŐRSÉG. Tegnap éjszaka két brassói munkanélküli, Timár Márton és Béni Ottó, egy kéziszekeket toltak az evangélikus temető mögé és ott a bokrok közt elrejtették. Ezután óvatossan behatoltak Fisan Fülöp aradi dinnyekereskedő bódéjába, amelyből az éj folyamán, többszöri fordulóval, ötszáz dinynyet sikerült a kéziszekebe csempészni. Már éppen el akartak indulni az utolsó transzporttal, amikor egy rendőrszemcsés lefűlte őket. — Ugyancsak elfogott a rendőrség egy tiztagu zsebtolvajbandát, amelybe Kádár Lajos, Weisz Károly, Erős József, Róza János, Wein Erzsi, Majlát Anna, Majlát Miklósné, Doni Miklósné és Kádár Lajosné tartoztak. — A banda főleg Háromszék- és Csikmegyékben „dolgozott”.

— GHANDI USZONADRÁGBAN ÉS EGY VÁSZONLEPEDŐBEN ELINDULT EURÓPÁBA. Londonból jelentik: Indiából érkezett távirat szerint Ghandi megváltotta jegyét egy Angliába induló hajóra, amely tegnap már ki is futott a tengerre. Ghandi fedélközön és pedig — mint ahogy előre bejelentette: — uszónadrágban. Csak egy vázsonlepedőt visz magával. A hindu népvész tudvalevőleg a londoni, ugynevezett „kereszkial-konferencián” vesz részt és megjelöl a király által adott udvari ebéden is.

— KETTŐS SZERELMI DRÁMA BUDAPESTEN. Tudósítónk táviratozza: A Ferencz körút egyik bérházában tegnap kettős szerelmi tragédia játszódott le. Dr. Téglási Istvánné negyvenhárom éves, külváltan élő asszony levetette magát negyedik emeleti lakásából és kórházba szállítás közben kiszenvedett. Alig pár perccel később ugyanebben a házban agyonlőtte magát dr. Kricsfalusi István

Hihetetlenül olcsón lehet Németországban vásárolni

Berlin, augusztus 4.

A napokban kezdődött meg a német fővárosban a ruházati üzletek szezonkiállítására. A nagy pénzhíányra és a legutóbbi hetek eseményeire való tekintettel az árakat mintegy hetvenöt százalékkal leszállították. Így például a következő árak láthatók kifüggesztve:

Alsóruha 1 márka 50 (60 lej), pizsama 95 pfennig (58 lej), táncöltözék 9 márka 75 (390 lej), bélelt felsőkabát 3 márka 75 (150 lej), női szalmakalap 78 pfennig (15 lej), gyapjúmushlin métere 65 pfennig (28 lej), férfizokni 35 pfennig (14 lej), női harisnya 45 pfennig (18 lej).

Jó férfi ruhát lehet kapni 500 lejért, pullover 34 lejért, férfikalapot 70 lejért, tisztaselyem crep-georgettet méterenként 78 lejért.

Egy ismert nagyáruház 60.000 darab férfiszekendőt hoz forgalomba darabonként 3 lej 20 baniért.

Egy nő 8 márkért (320 lejért) tetőtől talpig felöltözhethet és pedig a következőképpen:

Kalap 38 pfennig (14 lej) felsőruha 4 márka 50 pfennig (60 lej), keztyű 63 pfennig (27 lej), fekete bőrcipő 3 márka 85 pfennig (154 lej), harisnya 45 pfennig (18 lej), kombiné 48 pfennig (18 lej) egyéb apróság 66 pfennig (17 lej).

— UJABB ÁLDÓZATOKAT KÖVETELT AZ AUGUSZTUS ELSEJE. A kommunisták által tervezett vörös napon ugyszóval sehoh a világon nem történt rendzavarás, mégis Romániában újabb két ártatlan ember élete esett áldozatul az ezzel kapcsolatos övintézkedéseknek. Ismeretes, hogy az augusztus elsejére életbeléptetett rendszabályokat e hó végéig fenntartják. Különösen a vasutvonalak őrzetere fektetnek nagy súlyt, s ezek mentén állandóan cirkálnak a katonai őrszolgálatok. Ilyen őrszolgálat volt kiküldve a Buftea és Peris közti vonalra Iribocan Jon és Isacof Vasile közkatónák, akiket hétfőn este borzalmas szerencsétlenség ért. — A katonai patrull nem vette észre a háta mögött közelítő 502. számú csernovici vonatot, amelynek mozdonya mindkettőjüket elütötte s a kerekek alól csak a borzalmasan összeroncalt holttesteiket lehetett kiszedni.

— VALASZTMÁNYI ÜLES. A Brassói Turista Egyesület augusztus hó 5-én, szerdán este 8 órakor a Korona külön helyiségében ülést tart.

— A gyomorfájás, gyomornyomás, bélsárpangás, nagyfokú erjedés, rossz emésztés, fehér nyelv, kábultság, fulzúgás, halvány arcszín, kedvetlenség a természetes „Ferenc József” keserűviz használata által sok esetben elmúlik. Az orvosi világ a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik a magyar Ferenc József vizről, mert hatása megbízható és rendkívül enyhe. A Ferenc József keserűviz gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

★ MEGÉRKEZTEK az ősi és téli divatlapok, igen nagy választékban kaphatók a Brassói Lapok könyvosztályában. Olvassa el részletes hirdetésünket. Vidéki megrendeléseket azonnal elintézzük.

— ELŐFIZETŐINK kísérjék figyelemmel a címkéjükön feltüntetett lejáratot. A lap zavartalan expedíálása érdekében gondoskodjanak idejében a lejárt előfizetés megújításáról s ha akár postán, akár megbízottunk útján megújították az előfizetést, figyeljék meg hogy 8 napon belül az új lejárt szerepel-e a címkén. Ellenkező esetben közvetlenül a kiadóhivatalban kell reklamálni.

Hét nyelvet fognak tanítani a középiskolákban

Bukarest, augusztus 4.

A Jorga-féle engedelmes parlamenttől kutyafuttában megszavazott új középiskolai törvény új tantervet ír elő a középiskolások számára. Ez az új tanterv még nincs teljesen készen, egyes részeit azonban már megbízható hírek szivárogtak ki Jorga szentélyéből, a közoktatásügyi minisztériumból.

Milyen nyelvekre akarja oktatni Jorga a középiskolásokat? A francia mind a nyolc osztályban kötelező tantárgy, ezzel szemben az olaszt csak a negyedikől, a németet az ötödiktől, a latint a harmadiktól, a görögöt a hetedik osztálytól kell a tanrendbe iktatni. Angol nyelvet csak a nyolcadikban tanítanak. Kárpótlásul azonban a felső osztályokban tanítanak valamelyik szláv nyelvet is, lehetőleg azt, amelyik az illető gimnázium környékén, vagy közelében használatos.

Annyi bizonyos, hogy a két halott nyelv mellett tanított öt élő idegen nyelvből egyet sem fognak elsajátítani a boldogtalan tanulók, akiket az új tanterv valóságos bábeli nyelvzavar martalekán dob.

↑ A ROMÁNIAI NAGY SPORTEGYESÜLETEK GYÜLÉST TARTANAK BRASSÓBAN. A bukaresti labdarugóközpont kezdeményezésére vasárnap az ugynevezett „nagy” egyeték vezetői összejövetelt tartanak Brassóban, mely alkalommal megvitatásra kerül a nemzeti bajnokság kérdése. Az összejövetelhez nagy reményeket fűznek hivatalos sportkörökben.

Ugy látszik, a kisegyleteknek nem lesz beleszólása a labdarugás fennforgó problémájába. Az hisszük, sőt az alapszabályok szerint természetesen is, hogy nem egy ad hoc összejövetelnek, hanem a közgyűlésnek a hivatása ilyen nagyfontosságú kérdésben, mint a tervezett nemzeti bajnokság, a döntést meghozni.

Tőzsde

1931. augusztus 4.

Zürch (nyitás): Berlin —, Amsterdam 206.90, Newyork 513, London 2495.50, Páris 2012.50, Milánó 2685.50, Prága 1520, Budapest 9002.50, Belgrád 909, Bukarest 304 és háromnegyed, Varsó 5745, Bécs 72.15.

Amortizációs kölcsönöket

városi házakra lej értékben, 10—40 évi időtartamra folyósítatunk. Kolozsvári Néphank és Zalog Hittelintézet R. T. Szép-nea 1. Szg

Indítás: csak VARTA akkumulátorral biztos!

Gáz- és forrcsővek,

továbbá fürdőszoba-berendezések legolcsóbb beszerzési helye. „Armatura” r. t. Brassó, Malom-u. 1. (Kut-u. sarok).

Astra Mozgó, Brassó

Még csak ma, KEDDEN fut
Az ellopott Madonna
SZERDAN:
Nivjon és jövők
WILLY FORST.

Ruhákat végülleg fest, tisztít: **CZINK, CLUJ.** Postaküldeményeknél 20% engedmény.

Közgazdaság

Vége egy üdvös törvény

Jövő évi hatállyal életbelépett a törvény, amely legalább tíz évre adómentességet biztosít az új építkezésekre

Az ásványvíz-források és gyógyfürdők is adóelengedést kapnak

Bukarest, augusztus 4.

Eddig rövid törvénykezése alatt aligha hozott az általános szükségletek szempontjából megfelelőbb és üdvösebb törvényt a Jorga-Argetoianu-kormány és parlamentje, mint az új építkezéseknek a globális adó alól való mentesítéséről szóló törvény, amely most lépett életbe a Monitoru Oficial 177. számában történt közzétételével.

A „technikai kormány” és parlamentje tevékenységét nagyjában a negatívum az előző nemzeti parasztpárti uralom törvénykezésének a lerombolása, vagy gyökeres módosítása jellemzi. Amíg azonban ezt a leépítő munkát az ország őszintén demokratikus közvéleménye sehogyszem helyeselhette, kivételesen örömmel és elégtétellel veszi ezt az egy törvényt, amely valóban hibát, nagy baklövést orvosol: a Maniu-kormányt az a megfontolatlan és egyenesen érthetetlen törvényt, amely 1929 decemberében korlátoltan szűk költségvetési megfontolásokból kiindulva hatályon kívül helyezte az építkezések előmozdításáról szóló 1927 májusi Trancu-Jasi-féle törvényt és megszüntette az új épületek minden speciális adókedvezményét, letörte az amugy is lanyha építkezési kedvet.

Hogy ez mekkora hiba volt, mutatja az a beszédes körülmény, hogy a most életbelépett építkezés-pártoló törvénynek a mai súlyos válság közepette is kitűnő a hatása:

Az építkezés újra lendületet vett, aminek úgy gazdasági, mint szociális szempontból annál nagyobb a jelentősége, mert az építőipar az munkát a legtöbb pangó iparágnak.

Egyébként az Argetoianu-törvény, amely alább részletesen ismertetünk életbelépetése kapcsán, azért is a legjobb életbelépetés, mert az egyes pénzintézetekből indokoltan, vagy indokolatlanul kiemelt magántőkék most inkább keresnek épített ingatlanba való befektetést, mint bármikor a háború óta. A termelés még mindig nem mutatkozik gyümölcsözőnek s így természetesnek átszik, hogy a bankokból nagy mértékben kivonult tőkék leginkább a házépítés felé fordulnak, amely a kedvező adó-elbánás mellett manapság aránylag a legbiztosabb és legelőnyösebb kamatozást ígéri, pláne miután az építkezési költségek — ha nem is olyan mértékben, ahogyan elvárható volna — számottevően csökkentek.

Ismételjük, nézetünk szerint talán egyetlen bölcs és egészen helyénvaló, egészséges törvénye ez eddig a Jorga-kormánynak, amelynek többi törvénye, mint például a gabona-kiviteli jutalomról és a kenyérbélyegről szóló, ugyancsak balkezesnek bizonyul a gyakorlatban.

Mit tartalmaz a törvény?

A törvény egyébként az adótörvény 17-ik szakaszának a módosításáról szól, a következők értelemben:

Allandóan mentesítetnek a globális adó alól a középületek, a jövedelem nélküli közhasznú intézmények, úgy-

szintén az ingyenesen ezek rendelkezésére bocsátott magán-ingatlanok, továbbá az állam által támogatott egyházak paróchia-épületei, amelyek nem hajtanak hasznát és eddig is adómentességgel élveztek, a kölcsönösség alapján a diplomáciai képviseletek által elfoglalt épületek, végül pedig a földművelők házai, amennyiben nem nagyobbak három lakószobánál és szükséges gazdasági épületei.

Ideiglenesen mentesek az egyenes — „impozitív elementar” azaz házadó —, mint a globális adó alól 10 évi időtartamra az új épületek, avagy régi

épületek hozzáépített részei, ha legalábbis fele lakó-képességet teszi ki a törzseépületnek. A renovált, csak megjavított épületek nem élvezik ezt a kedvezményt.

Az 1921 óta épült és 1936 január 1-ig építendő épületek e tíz esztendői adómentességén kívül további 5 évre 75, még további 5 évre pedig 50 százalékos adóelengedésben részesülnek. A már meglévő új épületek adómentessége, mint általában a törvény pártamennyi kedvezménye, 1932-től veszi kezdetét, mégpedig úgy, hogy — miután 1930-ban és 31-ben mégis megadózta-

ták azokat a most erőnyét vesztő nemzeti parasztpárti törvény alapján — további két évvel megtoldják a lakhatónál palás időpontjától eltelt tíz esztendőket.

Tíz évre teljes, további tíz évre pedig 50 százalékos adómentesség illeti az elismert ásványvíz-források, valamint a munkások és tisztviselők számára ingyenes gyógyfürdők épületeit is, amíg csakis ezt a célt szolgálják.

Lakhatóságuktól számított tíz évre mentesek az adó alól külön törvény által elismert olcsó lakás-építő társaságok lakásai, a bukaresti Calea Victoriei-n épülő házak, a szövetségetek épületei és telkei, továbbá a városi olcsó lakás-építő-akció telkei. Az Autonóm Építkezési Pénztár által épített kislakások 20, a többi lakások 15 évre élveznek adómentességet.

A mentesítések az adónak úgy az államot illető, mint a pótdadóra menő részére egyaránt értendők. Ezzel szemben a mentességet élvező új ingatlanokat terhelő adósságok kamatait nem fogják levonásba hozni az általános, a többi adóköteles jövedelem után számított globális adó összegéből.

A fentebbi mentesítések elnyerése céljából az érdekelteknek az adótörvény 90. szakasza értelmében bevallást kell tenniük.

Amint tehát a törvény rendelkezéséből kitűnik, a kedvezmények csak a jövő adó-évtől érvényesek s így a jövő évre az új házakra is kivetett adókat még meg kell fizetni. A múlt évi és idei adó fejében a már több éves új házak tulajdonosai két évvel tovább élvezik majd az adómentességet a tíz év letelte után.

(k.)

A cementuzsora eldorádója

Száznegyven százalékkal magasabb a cementár nálunk, mint külföldön

Adatok és számok cáfolnak rá a cementkartell statisztikájára

Miért nem lehet Romániában építeni

Bukarest, augusztus 4.

Augusztus. Az építkezési kampány első fele ebben az évben is eltelt anélkül, hogy — építkezés lett volna. Minél nagyobb, minél világosabb a gazdasági krízis, a munkanélküliség, annál nagyobb szükség van arra, hogy az építkezés az egész vonalon beinduljon.

Az építkezési problémával számtalan cikkben foglalkoztunk már. Pro és kontra hangzottak el vélemények arról, hogy mi is az oka annak, hogy Romániában, ahol szinte beláthatatlan lehetőségei vannak az építkezéseknek, — nincs építkezés. A vélemények — ha egyes részletekben el is tértek egymástól, — egyben feltétlenül megegyeztek:

a világon a legdrágább a cement Romániában.

Ez egymagában is olyan gátló körülmény, amely csirájában elfojt minden építkezésre való hajlandóságot.

Igaz, ha tárgyilagosság akarunk lenni, az építkezési krízist nem tulajdoníthatjuk csak a drága cementnek, hanem en-

nak is, hogy a gazdasági válság hihetetlen méreteket öltött. De — igaz viszont az is, hogy

a válságból való kivezető utak egyike — éppen az építkezés.

Pontosan ki lehet számítani, hogy az építkezés közel nyolcvan iparágat foglalkoztat. Minél nagyobb az építkezés, annál több munkát kaphat ez a sokféle iparág. A többi már csak logikus következtetés...

Nem csoda tehát, hogy a cement-probléma állandóan szőnyegen van nálunk.

Évek óta harsogjuk és harsogják a különböző gazdasági érdekltségek, hogy le kell törni a cementárakat, mert gazdasági válság ide — gazdasági válság oda, amíg a cement drága, építkezés nem indulhat.

Nem tuzolunk, ha azt állítjuk, hogy az évek folyamán legalább 100 memorandumot terjesztettek a kormányok elé azok, akiknek létérdeke az építkezés, de azért a cement ma is csak drága...

A cementkartell statisztikája

A Cementkartell, amely kezében tartja a romániai építkezések kulcsát, sokáig úgy tett, mint ama bizonyos karaván, amely hagyja, hogy a kutyák ugassanak... Először rezerváltságából a kartell néhány nappal ezelőtt mégis csak kilépett és egy statisztikát lobogtatva kijelentette, hogy minden vád, amely a kartell fejére hull a drága cement miatt, légből kapott, mert ime, nem hogy drága volna, hanem ellenkezőleg nagyon is olcsó a román cement!

A kartell statisztikája pedig szölt imígyen:

A cement ára vagonoként: Franciaországban 20.552 lej, Angliában 19.596 lej, Németországban 22.660 lej, Lengyelországban 18.820, Romániában 22.500 lej.

Vagyis: Németországban 160 lejvel drágább a cement, mint Romániában.

A kartell drágasági indexet is közölt nyilatkozatában, eszerint azután igazán semmi okunk sem lehet panaszra:

A drágasági index: gabonánál 52, élelmiszereknél 52,26, ruhaneműeknél 27, a cementnél 30,83, a vasúti szállítással pedig 76 a drágasági index.

Bár a drágasági index a cementnél a legalacsonyabb, azért a kartell is elismeri, hogy a cement lehetne olcsóbb is. A felelősséget itt a vasútra és az államra hárítja, mert:

Egy vagon cement szállítási költsége 110 kilométer távolságra a kartell kimutatása szerint: Bulgáriában 1212 lej, Magyarországon 2383 lej, Lengyelországban 1663 lej, Romániában pedig 4500 lej.

A cement adója Romániában 3000 lej, tehát a kartell a cementért tulajdonképpen mindössze 17.500 lej-t kap kézhez. Hogy máshol mennyi a cementadó, arról nem beszél a kartell statisztikája, de nem is fontos.

A HAMIS STATISZTIKA CÁL FOLATA.

Egy szakember mondja az alábbiakat: — Mindenelőtt meg kell állapítanunk, hogy

az átlagos bukaresti cementár nem 22 ezer 500 lej, amint azt a kartell állítja, hanem 27 és 30 ezer lej között variál, mert az árak úgy vannak megállapítva, hogy minél közelebb fekszik az eladási hely ahhoz a gyárhoz, amely a cementet szállítja, annál magasabb a kartellár.

A külföldi árak ab főváros értendők, vagyis 4—5 ezer lej fuvardíj már benne van a kartell által kimutatott külföldi árakban és ha ezt hozzá adjuk a romániai árakhoz, az árkülönbség vagyonként a kartell kimutatása és a tényleges árak között nem kevesebb, mint 8—10 ezer lej.

Ezt csak így általánosságban jegyezzük meg, mert ha a kartell statisztikával dolgozik, illendő az ellenvéleményt is statisztikával bizonyítani.

A Cementkartell megtevését adataival szemben álljanak itt a Berlinben megje-

A rossz buzaár mellett kielégítő bevételek csakis

PORZOL

porpácolás révén érhet el. Vetőmagot takarít meg. Többet termel. Elkerüli a szárazságban való csirázás veszélyét. Tetemes áreszállítás.

Kapható: Aiud: Hangya Központ Dr. Szentiványi Árpád. Str. Regina Maria 19. — Arad: Mezőgazdák Kereskedelmi R. T., Str. M. Stănescu 2. Baia-Mare: Haracek Vilmos Utóda, Careii-Mari: Sz. ruhár et Mandl, Cluj: Agromika, Cal. Reg. Ferdinand 8. Schieb et Co., Pta. Mihai Viteazul 40. Dej: Szamosmegyei Gazdasági Egyesület, Gherla: Florian Jakab Utódja, Huedin: Bodor László gyógyszerár, Ludosul de Mures: Gál Zoltán, Marghita: Glück Áron és Fia, Oradea-Mare: Takarékság Szövetkezet, Piata Unirii 5, Fenyő Odón, Str. Aurel Vlaicu 53, Gazdasági Egyesület, Str. General Berthelot 8, Satu-Mare: S. A. a. Agricultorilor, Str. Regina Maria 17, Hangya Tranzitő Raktár, Sft. Gheorghe: Hangya Tranzitő Raktár, Saturnus Kereskedelmi Vállalat, Sighetul-Marmatiei: Drogueria „Illusion”, Darvay Béla, Sighisoara: J. L. et A. Hesshaime, Simleul-Silvaniei: M. Schwarz, Brand József vezérigazgató, Tasnad: Schwarz S., Tg. Mures: Dávid János gyógyszerész, Hangya Tranzitő Raktár, Timisoara: Karne Ede r. t., Str. Bratianu 12., Gea-Krayer & P. A., Str. Timotei Cipariu 5, Turda: Polony Sándor, Zalau: Dr. Bikfalvy István, Kincses et Erdey, és minden szaküzletben.

Vezérképviselő: Frederic Spodheim et Co Bucuresti, 2., Bdul. Elisabeta 35.

HIVJON ÉS JÖVŐK,
DE HA NEM HIV AKKOR IS JÖVŐK, SZERDAN A BRASSÓI
ASTRÁBA! **WLLIY FORST**

Gütermann & Co.

Védjegy:

Schapp-selyem

Elismert legjobb minőség!

Főképviselet egész Romániában:

Gépselyem-gyárak

Gomblyukselyem

ORA, 45/3, 10 méter.
HALMA, 30/3, 10 méter,
HELA, 40/3, 10 méter

Gépselyem

LABORA, 130/3, 50 méter
KORONASELYEM, 50 méter

Védjegy:

Reall-selyem

Vigyázzni a védjegyre!

EMANUEL WISNER. BUCUREȘTI, Bulev Maria 8

**10 tánc- vagy
magyarnóta-kottát**

ad a Brassói Lapok könyvosztálya

15 lejeré

Vidékre 20 lej (portó 5 lej).

Műszaki könyvekben,

nyelvtanokban, szótárakban állandó nagy-
raktár a **Brassói Lapok Könyvosz-**
tályában. Kérje díjtalan árlégyezkeinket

lenő Tonindustrie-Zeitung (TIZ.) adatai. | adatai megbízható német hivatalos szá-
A TIZ a német gyáripárosok szaklapja s | mok.

Nemzetközi cementárak 1930 szeptember végén (a Tonindustrie-Zeitung kimutatása szerint:)

Ország:	Lengyel	Holland	Olasz	Angol	Schweiz	Spanyol	Cseh
Pézsem:	Zloty	Forint	Lira	Font	Franck	Pesso	ck.
Kiló:	1000	1000	100	1000	10000	1000	100
Ár:	77	18.75	17.6	47	286	80	31.38
Leiben:	14320	14000	14640	18680	8040	14400	14600

Az árak lejre az 1930 évi október-havi
márkakurzuson vannak átszámítva.

Ugyancsak lejre átszámítva és ugyan-
csak a német nagyipar hivatalos közö-
sége.

vének kimutatása szerint a nemzetközi
átlagárak vagononként: 14.400 lej.

Egyébként álljanak még itt az alábbi
külföldi cementárak:

Tonindustrie-Zeitung	Lej-árban
53/931 száma Estországi	15560.—
51/931 " Bulgária zsákkal együtt	15600.—
32/931 " Jugoszlávia export-ár 1930	9260.—
55/931 " Törökország import árú 5000 — leinyi vámmal	14000.—
27/931 " Lengyel árú ab gyár 12000 — ab Varsó	16000.—
25/931 " Görögország ab kikötő importáru	14400.—
21/931 " Orosz exportáru ab határ	14600.—
40/931 " Japán belöldi ab nagyvárosok zsákkal	13200.—
39/931 " Francia gyarmat árú ab gyarmat	20460.—
54/930 " U. S. A. ab nagyváros zsákkal	16000.—
95/930 " Német export árú évi átlagos ár ab határ	12280.—

A fenti árak a kimutatás óta 20—25
százalékkal estek mindenütt. Tizennyolc
ország átlagos cementára a zomszédos
országhatártól Japánig ab termelő ország
és ab gyár, zsák nélkül, vagononként 8—
10—12 ezer lejt tesz ki, a mi 24—26 ezer
lejes belföldi átlag árainkkal szemben.

Nem hagyhatjuk figyelmen kívül azt
sem, hogy a belföldi munkadíjak, nyers
és tüzelőanyag árak a külfölddel szem-

ben újabb tekintélyes nyereséget jelent-
nek a belföldi kartellnek. De erről majd
a holnap cikkünkben.

Az eddigiekkel csak azt akartuk he-
bizonyítani, hogy a román belföldi árak
100—140 százalékkal magasabbak a kül-
földiekénél.

Ez pedig — úgyhiszük — sikerült.
(P.)

Szerkesztői üzenetek

Többeknek. (G. M.-nak és 83.001. sz. előfize-
tőnek is.) A Szent István-nap alkalmából au-
gusztus elsejétől szeptember 10-ig való ér-
vényel a magyar vonalakon félárúgyed-
vezményével lehet oda- és visszautazni. A
vizumról még nincs hivatalos értesítés, de
nyilvánvaló, hogy itt is jelentékeny kedvez-
mény lesz.

Mezőbánd. Szamosújváron (Gherla) van ja-
vitóintézet; sziveskedjenek direkt odafordulni
a felvételi feltételekért.

K. B.-né. Ismételtten közöljük, hogy a régi
magyar sorsjegyek teljesen értéktelenek, olasz
vöröskereszt sorsjegyei pedig nem nyertek.

T. V., Szeben. Einstein Albert professzor
Berlinben közelebbi cím nélkül is megkapja
a levelet.

T. B. A kolozsvári tudományegyetem orvo-
si fakultására a múlt tanévben 350 jelentkező
közül csak kétszázat vettek fel (numerus
clausus) s ezek kiválogatása az érettségien el-
ért átlagjegy alapján történt. Több, mint va-
lószerű, hogy a jövő tanévben is így lesz. A
beiratások október 1-én kezdődnek. A felvé-
teli kérvényhez melléklendők: érettségi, ál-
lampolgársági és orvosi bizonyítvány, kimu-
tatás a szülők vagyoni állapotáról és bizo-
nyítvány arról, hogy neki nincs semmi ma-
gánvagyon.

Érdeklődő. Tessék direkt levelet írni, — ro-
mánul, vagy franciául, — az iskolához, Lycée
francais, — Marosvásárhelyre, pontosan in-
formálni fogják mindenről.

N. I. Két állatorvosi főiskola van: a Scoala
de agent veterinar (Cluj) és a Scoala superio-
ra veterinar (Bucuresti). További részletekért
tessék ezekhez fordulni.

Övönő. Itt nem tudnak az említett tanfo-
lyam idejéről. Ezt onnan, ahol rendezik, ille-
tőleg az illetékes inspektorátustól kell meg-
kérdezni. Nagysád azt írja: az ottani képző-
ben, de nem írja meg, melyikben. A nosztri-
fikálás lehetőségéről is csak ott adhatnak fel-
világosítást, vagy a minisztériumban.

ÉRTESITJÜK

t. vevőközönségünket, hogy
a déli órákban (1—3-ig) le-
kopirozás veszélye miatt

MODELJEINKET

nem tartjuk kirakatunkban.

**CHIC DE
PARIS**

BRASSO,
Weismih ály-utca 3. szám.

APRÓHIRDETÉSEK

Hétköznap: egy szó 6, vastag betűkből 12 lej. Vasárnap: 750, illetve 15 lej. Legkisebb hirté-
tés 10 szó. Négyszeri hirdetés esetén 25% engedmény. Állást keresőknek 25% kedvezmény.
A bukaresti kiadás részére: szavanként 3 lej. 50-szeri megjelenésnél 2 lej.

Vétel-eladás

4 hengeres CHEVROLET ka-
mion, majdnem új, eladó. Bras-
só, Hosszu-ucca 106. 14185

Nagyon jömeneteli vendéglő
kerthelyiséggel, szállodával,
nagy városban, haláleset mi-
att eladó, vagy kiadó. Cim
14089 sz. alatt a brassói kiadó-
ban.

Keresek jókarban ötrészü
magyar gazdasági szabadon-
lengő sikszitát dupla rádió-
kat, 800x250 duplasima hen-
gert, rentabelt, detascheut ár-
jelöléssel. Cim: Ehrenfeld Sa-
lacea. 14213

Brassóban, a Belváros köze-
lében kisebb modern házat
vennék olcsón, de készpénzzel.
Kimerítő ajánlatokat Fib-
ra, Brassó, Kapu-ucca 50. 14209

Speciál-trafik, engedéllyel,
berendezéssel együtt kiadó.
Cim: Bodega Promenade, Bras-
só. 14207

5—6 km. használt SIN, lehe-
tőleg 12 kgr-os, hozzávaló
anyaggal együtt, azonnali
megvételre kerestetik. Ajánla-
tokat 14206 szám alatt a bras-
sói kiadóhivatalban.

1300 hl ászokhordó 14—70 hl
800 hl transzportbordó, 500 hl
apró hordó és egyéb pince és
szüretelő felszerelési tárgyak
jutányosan eladók. Borértéke-
sítő r. t. felszámolás alatt,
Ghiorec, jud. Arad. 14205

Szabó-berendezés sürgősen
eladó. Türkös 478. Brassóme-
gye. 14204

Készruha tizlet, berendezés-
sel és áruval, eladó. Cim 14200
szám alatt a brassói kiadóban.

Allást keres

FŐPINCÉR, megfelelő óvá-
dékkal, augusztus 15-re állást
keres. Három nyelvet beszél.
Ajánlatokat „főpincér” jelgé-
re a brassói kiadóba kérek.
14199

Jócsaládból levő lány elmen-
ne gyerek, vagy magános nő
mellé, vagy házileány. Cim
14203 sz. alatt a brassói kiadó-
ban.

KERESKEDELMI KÉPVÍ-
SELŐ, galaci és brailai pia-
con kitűnően bevezetve, anya-
gi garanciákkal rendelkezik,
komoly cégek képviselőtét ké-
resi fenti piacokra. Kivánsá-
ra készpénz garanciát ad. „Acti-
v” jeligére a brassói kiadóba
14212

Allást nyer

Fényképész laboránsot, el-
sősorú munkakerőt azonnalra
keres. Foto: Adler Oszkár
Brassó, Str. Regele Carol 12.
14107

Azonnali belépésre keresek
teljesen perfekt, önállóan dol-
gozó izezmestert (Schlicht-
meister). Csakis elsőrendű
szakember ajánlatát kérem.
„Schlichtmeister” jeligére a
brassói kiadóba. 14171

Egy intelligens lány tanuló-
nak felvétetik. Keresztes fény-
képészeti műtermében. Brassó,
Kapu-ucca. 14216

DROGUISTA SEGÉD felvé-
tetik Vojtek és Weisz drogeriá-
ban, Arad. 14196

SZÜCSSEGÉDET keresünk,
ki önállóan dolgozik minden-
nemű női és férfi gallérozás-
ban és bélelésben. Csakis né-
hány évi gyakorlattal rendel-
kező segédek jelentkezzenek
azzal a megjelöléssel, hogy
segédi minőségben hol és
mennyi ideig dolgoztak és mi-
lyenek a fizetési igényeik.
Cim: A. Deutsch Fii, Lugoj.
14215

Felvezek egy fiatalembert
és egy nőt vendéglőbe. Brassó,
Vasut-ucca 65 sz. 14202

Vegyes

ALBU miniszterileg engedé-
lyezett SOFFÖR-ISKOLÁJA
hölgyek és urak részére folytat-
ja kurzusait. Olcsó részvételi dí-
jak, garantált sikeres vizsga.
Csoportok esetén vidéken is
kurzust rendez. Érdeklődni
Brassó, Deresteyi-ut 41., vagy
sofför-egyletnél Brassó, Kör-
ház-ucca 66. 14099

Jóforgalmu mészárosüzlet
azonnal kiadó. Cim 14201 sz.
alatt a brassói kiadóban.

CIPÉSZ-SZAKTANFOLYAM.
Beiratkozni lehet minden nap.
Andrássy, Brassó, Virágcsor 14.

Lakás

Brassóban KITUNÓ LEVE-
GŐJÜ csendes helyen kisebb
butorozott szoba olcsón kiadó.
Bővebbet 14211 szám alatt a
brassói kiadóban.

B. L. Kocsis Béla

Felelősszerkesztő:

Brassó—Brassó, Kapu-ucca 56—58. Telefon-
interurban: (szerk. és kiadóhivatal) 1—77 és 82
Bucuresti—Bukarest 1, Bulevardul Schitu
Măgureanu 21. — Telefonszám: 363—64

ABRASSOI LAPOK nyomdavidálatának kiadása és rotáció: nyomdája, Brassóban.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Havonta 100, negyedévre 300, félre 600, évente 1200 lej. Magyarországra
negyedévre 14, félre 28, évente 56 pengő. A többi külföldi államokba negyedévre 420, félre 820
évente 1600 lej.

megbízások telvételére és fizetések átvételére tenni, helyi megbizottakon kívül a kőv. központi meg-
bizottak vannak feljogosítva: Bartha Géza Dán Dániel, Gerő Sándor.

MEGBIZOTTAK. Arad: Piafa Impăratul Traian 1. (Halmágyi Pál) — Dás: Str. S. Barnuțiu 10. (Osz-
tán Kálmán) — Déva: Str. Ioan Creanga 2. (Balogh Géza), Telefon 17. Hunyad- és Alsófehérmegye
részére. Kolozsvár: Str. Dubalarilor 7. (vált Timár-utca) (Neumann Ignác). — Marosvásár-
hely: Benjámín Árpád. Szentgyörgy-utca 6. — Marosvásárhely: Szabó Jenő. Cim: Ma-
rosvásárhely, Strada Reghiului 10. — Nagyszombat: Strada Turnului 13. (Szigetváry László)
— Nagyvárad: Str. Nic. Jiga 32 (Szabó Gyula) — Szatmár: Rákóczy-ut 37. (Kertész László)
Szatmár- és Máramarosmegyék részére. — Szilágysomlyó: (Halperin Ernő) — Temesvár:
Gyárvaros, Tigris-utca 4 (Halmágyi Pál). — Torda: Str. Regele Ferdinand 25 (Dás: 14236).

METALIZÁLÁS (Metallspritzverfahren)

Legfőbb alkalmazások: Vasöntvények, fémöntvények hibás
helyeinek, porozítások, lyukak kitöltése. — Védelem rozsdá
és bemarkódások (korroziók) ellen. — Védelem magas hő-
fokok és káros gázok ellen.

Kivitel és felvilágosítás a kizárólagos képviselőnél:

Ing. A. JAKOBI & Co. S.A.R.

BUCUREȘTI, Strada Pompiliu Eliade 5. sz. — Metalizáló
üzem: Strada Izvor 58. szám alatt. Telefon: 306—72.

CEMENT-

és

AGYAGIPARI GÉPEK

Cséplőgépek, lokomobilok

Cementfőtűcserepek, üvegesbeton-
blokkok, cementlapok, csövek, kut-
gyűrűk, vályuk, betonkeverőgépek,
gipszlemezgépek stb. gyártására. I-ma
cementfésztékek. Agyagtégla és cse-
réprések, hengerművek, közuzók,
komplett cement- és agyagipari be-
rendezések.

Raktárról szállítja:

„MODERNA”

építőipari Gépek R.-t.

Brassó, Kis-utca 14. szám.

Mielőtt gépeket vásárol, te-
kintse meg raktárunkat.

Költségvetések, prospektusok díjmentesen